

Hořký dým stoupá

*Hořký dým stoupá až k nozdrám borovic
uhlíky žíří v ohništi srdce*

*Voda je tichá
jediný hluk působí
křísnutí hvězd o hladinu
Tu a tam utone hvězda
tu a tam se vynoří hvězda*

*Ryby vzdychají ze sna
sova neslyšně rozvinuje plachtu šera
Lesy zadržují nehybně svou modrou hrází nezvučně hučící příboj noci*

*Sedím na skalisku
u mých nohou vře tajemné
dění v rákosovém kožichu tmy
přebíhá neklidný ševel po napjaté kůži vodní pláně*

*Nad hlavou kolotá
sloup hvězdného prachu narážejí
o sebe hrany třpytů a temnot
se syčením ze žluta do zelena
přechází ostří světél mokřených
tmou*

*Zrcadlen hlavou dolů
v hladině vesmíru
sedím tu jako rybář
s udicí uvízlou pod kořeny sosen
a zuby nehty na vláknu tenkém
jak život
držím
zemi*

Ivan Slavík

ZE ZASTUPITELSTVA MĚSTYSE

Usnesení č. 2 ze zasedání zastupitelstva městyse Budišov ze dne 2. 12. 2014

Upravená verze z důvodů dodržení zákona č. 101/2000 Sb, o ochraně osobních údajů. Vyuštěné údaje a přílohy jsou v plném znění k nahlédnutí oprávněným osobám (občané Budišova a vlastníci nemovitostí na budišovském katastru) na Úřadě městyse Budišov.

Návrh usnesení

Zastupitelstvo městyse:

- určuje ověřovateli zápisu Hanu Klímovou a Ing. Radka Klinera,
- schvaluje program zasedání zastupitelstva městyse s doplněným bodem č. 4 – Poskytnutí dodavatelského úvěru,
- bere na vědomí zápis z jednání Rady městyse č. 1,
- schvaluje rozpočtové úpravy č. 7, 8, 9/2014.

Zastupitelstvo městyse Budišov, jako jediný vlastník Technických služeb, s. r. o. schvaluje přijetí dodavatelského úvěru od firmy Skanska, a. s., ve výši 400 000 Kč na dofinancování spoluúčasti, se splatností půl roku a úrokem z Úvěru ve výši 4,00 % ročně. Zastupitelstvo městyse:

- schvaluje složení inventarizačních komisí a příkaz k provedení inventarizace, plán inventur k 31. 12. 2014,
- schvaluje prodej části pozemku p. č. 3067/3, ostatní plocha, o výměře 198 m² v k. ú. Budišov za 25 Kč/m²,
- schvaluje prodej pozemku p. č. 304/21 o výměře 915 m² a části pozemku p. č. 304/1 o výměře 608 m² vlastníků bytovky čp. 291, bytovky čp. 287 a bytovky č.p. 295 za 25 Kč/m²,
- schvaluje prodej části pozemku p. č. 4628/1 o výměře 38 m² za 25 Kč/m²,
- schvaluje nákup části pozemku p. č. 4154 o výměře 104 m², za 25 Kč/m²,
- schvaluje Smlouvu č. 1030022581/002 o smlouvě budoucí o zřízení věcného břemene na parc. č. 4541/2 v katastrálním území Budišov pro stavbu Budišov – RD č. 269: NN příp. RD a pověřuje starostu podpisem této smlouvy,
- schvaluje záměr prodeje pozemku p.č. 3098/2 o výměře 63 m² v k. ú. Budišov
- schvaluje Rozhodnutí o výběru nejvhodnější nabídky na veřejnou zakázku na akci „Regenerace zeleně městyse Budišov – zámecký park II. etapa“,
- schvaluje podmínky SoD uzavřené s vítězným uchazečem (Zahradnické úpravy s. r. o.) a pověřuje starostu jejím podpisem,
- bere na vědomí jmenování školské rady a schvaluje členy školské rady RNDr. Zdeňka Macháta a Davida Kašpara,
- schvaluje členy komisí ve složení:

komise za životní prostředí – Milan Doležal, Ing. Radek Kliner, Mgr. Zdeněk Smrček;

komise kulturně sportovní – Pavel Tesař, David Kašpar, Ing. Milan Boček, Ing. Ladislav Dokulil;

komise pro občanské záležitosti – Petr Piňos, Josef Ondráček, David Kašpar;

komise pro regionální rozvoj – Petr Piňos, MVDr. Vladimír Mareček, Rudolf Matoušek, Hana Klímová,

- schvaluje výkon technického dozoru investora firmu VIA ALTA, a. s. na akci Snížení energetické náročnosti objektu: Základní škola v Budišově a zastupitelstvo pověřuje starostu podpisem smlouvy,
- pověřuje jednáním starostu, místostarostu, Ing. Bočka a Ing. Dokulila s městem Třebíč o mimosoudním vyrovnání na zmařené investici Bono Publico,
- schvaluje – geologický průzkum je v plné kompetenci státu a městys Budišov, jako jediný s ním vyjádřil nesouhlas již na jaře v roce 2014 při základním projednávání,
- nadále respektuje rozhodnutí Referenda a bude se jím řídit,
- odstupuje od právního zastupování firmou Šikola,
- zajistí právní služby pro městys Budišov na akci jednotlivě,
- stahuje právní rozklad Rozhodnutí,
- nadále bude spolupracovat s okolními obcemi pro rozvoj lokality Horka.

Petr Piňos, starosta, Josef Ondráček, místostarosta

Usnesení č. 3 ze zasedání zastupitelstva městyse Budišov ze dne 18. 12. 2014

Návrh usnesení

Zastupitelstvo městyse:

- určuje ověřovateli zápisu Pavla Tesaře a Ing. Ladislava Dokulila,
- schvaluje program zasedání zastupitelstva městyse,
- schvaluje Rozpočet na rok 2015 jako vyrovnaný ve výši 15 210 800 Kč,
- schvaluje rozpočtové úpravy č. 10/2014,
- schvaluje rozpočtový výhled vyrovnaný,
- pověřuje radu městyse, která zajistí schůzku se zástupci Zdravý domov Vysočina a zástupci okolních obcí v lokalitě Horka.

Petr Piňos, starosta, Josef Ondráček, místostarosta

Usnesení č. 4 ze zasedání zastupitelstva městyse Budišov ze dne 5. 1. 2015

Návrh usnesení

Zastupitelstvo městyse:

- určuje ověřovateli zápisu MVDr. Vladimíra Marečka a Mgr. Veroniku Ležákovou,
- schvaluje program zasedání zastupitelstva městyse,
- schvaluje nejvhodnější nabídku poř. č. firmy 2. – I. Vyškovská stavební společnost, s. r. o., celková nabídková cena 5 914 989 Kč bez DPH, tj. 7 157 137 Kč včetně DPH, a pověřuje starostu podpisem smlouvy o dílo s touto firmou.

Petr Piňos, starosta, Josef Ondráček, místostarosta

Usnesení č. 5 ze zasedání zastupitelstva městyse Budišov ze dne 9. 3. 2015

Návrh usnesení

Zastupitelstvo městyse:

- určuje ověřovateli zápisu Helenu Zezulovou a Rudolfa Matouška,
- schvaluje program zasedání zastupitelstva městyse ,
- bere na vědomí zápisy z jednání Rady městyse č. 2–9,
- schvaluje rozpočtové úpravy č. 11/2014,
- schvaluje rozpočtové úpravy č. 1/2015,
- schvaluje uzavření dohody o zrušení zájmového sdružení právnických osob – dobrovolného svazu obcí „Sdružení pro plynofikaci Budišovsko“, a to bez právního nástupce a s následnou likvidací zajištěnou likvidátorem, jmenovaným členskou schůzí Sdružení pro plynofikaci Budišovsko,
- bere na vědomí informace o investičních akcích,
- schvaluje podepsání Smlouvy o zřízení věcného břemene č. : JI-014330030843/001 a Smlouvy č.: JI-014330031227/001 s E.ON Distribuce, a.s.,
- schvaluje podepsání Smlouvy zakládající právo provést stavbu s Krajskou správou a údržbou silnic vysočiny, příspěvkovou organizací,
- bere na vědomí prohlášení MVDr. Marečka,
- nepodporuje iniciativu „Memorandum zástupců obcí lokality Horka k činnosti skupiny Dialog“ a nepodporuje zřízení Informačního centra SÚRAO v naší lokalitě (hlasování: pro 12, proti 0, zdržel se 1),
- ukládá určit komisi na komplexní řešení budovy mateřské školy.

Petr Piňos starosta, Josef Ondráček, místostarosta

Stočné na rok 2015

V Budišově byla v předchozích letech vybudována kanalizace a ČOV na základě dotačních titulů. Z tohoto důvodu je nutné dodržovat pravidla pro udělenou dotaci. Jedním z pravidel je finanční analýza, která určuje minimální výši stočného v závislosti na tvorbě fondu obnovy a je podmínkou dotačního titulu. Při určování výše stočného zástupci městyse jednali se Státním fondem životního prostředí tak, aby výše stočného byla co nejnižší a pro občany tudíž nepřijatelnější. Zástupci městyse vyjednali snížení částky za vyčištění jednoho m³ odpadních vod z 56 Kč na 50,75 Kč. Státní norma uvádí směrné číslo 35 m³ odpadní vody na osobu a rok. Na základě našich výpočtů reálného množství protéké vody změřené kalibrovaným měřidlem na ČOV v zaváděcím provozu bylo vypočteno, že občan Budišova v době náběhu čističky vyprodukuje 21,5 m³ odpadních vod ročně. Z výše uvedených hodnot byla vypočtena výše stočného pro rok 2015 na osobu a rok. Tedy 51 Kč × 21,5 m³ = 1096,5 Kč ročně. Měsíčně tedy zaplatí občan za vyčištění vyprodukovaných odpadních vod cca 91 Kč. Částku lze hradit v měsíčních splátkách. Tato výše stočného je podobná jako průměrné stočné v ostatní obcích. V případě dotazů je možné se obrátit na členy komise pro životní prostředí, p. Černého z Technických služeb Budišov a radní městyse.

Komise životního prostředí a Rada městyse Budišov

INFORMACE Z MĚSTYSE

Čistírna odpadních vod – rok provozu

Myslím si, že v současné době se v Budišově nenajde nikdo, kdo by si myslel, že čistírna odpadních vod je nadbytečný luxus. Pryč jsou doby, kdy si málokdo lámal hlavu s naším životním prostředím, a odpadní voda z jednotlivých domů se vypouštěla nepředčištěná do volné přírody. Viditelným důsledkem vypouštění nepředčištěných odpadních vod je zanesení rybníků. Kapacita rybníků se mnohdy výrazně snížila z důvodu usazení kalů z vypouštěných nepředčištěných odpadních vod přímo do vodoteče. Tloušťka sedimentů může činit jeden metr i více. Maso ryb vylovených v takto zanesených rybnících může obsahovat látky škodlivé našemu zdraví. Koupání ve vodě plné sinic vyžaduje notnou dávku osobní odvahy.

Provozováním čistírny odpadních vod výrazně snížíme zatížení našeho životního prostředí. Až budeme předávat správu okolí do rukou našich dětí, nebudeme se muset stydět. Pro představu o jakém množství zde píši, čistírna odpadních vod v Budišově odstranila za rok 2014 87,95 t sledovaných látek. To je množství, které nebylo vypuštěno do vodoteče! V tabulce bilance provozu je možné si prohlédnout jednotlivé látky.

Bilance provozu - odstraněné množství						
	Průtok	Přítok		Odtok		Odstraněno
	m3	mg/l	t/ZP	mg/l	t/ZP	t/ZP
Dusík amoniakální	44006	66,65	2,93	4,20	0,18	2,75
Biologická spotřeba kyslíku	44006	450,00	19,80	5,03	0,22	19,58
Chemická spotřeba kyslíku	44006	915,75	40,30	23,12	1,02	39,28
Nerozpuštěné látky	44006	500,75	22,04	6,00	0,26	21,77
Dusík celkový	44006	104,38	4,59	12,36	0,54	4,05
Fosfor	44006	12,19	0,54	0,42	0,02	0,52

Odstranění takového množství sledovaných látek stojí nemalé peníze. Tyto peníze je nutno chápat jako investici do budoucnosti. Odstranění těchto látek, které bude v budoucnosti nutné, by stálo nás všechny mnohem víc.

Ekonomika provozu ČOV přímo závisí na chování osob vypouštějících odpadní vody do kanalizační sítě. Napojením dešťových svodů, případně drenáží, do stokové sítě se zvýší průtok čisté vody skrz ČOV. Přímým důsledkem je zvýšení provozních nákladů na předčištění odpadních vod. Dalším faktorem ovlivňujícím výši stočného jsou látky a předměty, které je zakázáno do kanalizace vypouštět, přesto se tam stále objevují v nemalém množství. Zejména se jedná o vložky, tampony, prezervativy, gumové rukavice, hadry, vlhčené ubrousky, papírové obaly, ale v kanalizaci lze najít také kůže z domácích zvířat, kosti, peří. Tyto látky a předměty jsou na ČOV zachyceny na strojních česlích, které musí následně obsluha ČOV manuálně čistit. Pro představu obrázky stavu strojních česlí před a po manuálním vyčištění.

Odpad, který kanalizační sítí doputuje až na ČOV, je odpadem nebezpečným, likvidovaným v souladu s platnými předpisy. Opět je přímým důsledkem vypouštění těchto látek do kanalizační sítě zvýšení provozních nákladů. Pokud dojde k zvýšení provozních nákladů, musí dojít k úpravě výše stočného. Všichni si musíme uvědomit, že stočné můžeme ovlivnit svým chováním.

Vnitřek čistírny

Závěrem bych rád zdůraznil, že čistírna odpadních vod plní všechny požadované limity vypouštěných vod. Kapacita ČOV je dostatečná i pro budoucí rozvoj městyso Budišov, případně i pro připojení přilehlých obcí.

Pavel Černý

Česle před čištěním

Česle po čištění

ZPRÁVY

Bolid na Budišovem

Při procházce 9. prosince spatřily Jana Pavlíčková a Marcela Karasová nad restaurací Sport v 17.18 hod proletět intenzivně zářící chvost připomínající vystřelenou rachejtle. Celý jev trval snad 5 vteřin a dráha jeho letu byla od hřiště směrem na jihozápad, jakoby mezi Velké Meziříčí a Třebíč. Nejzajímavější na celém úkazu bylo intenzivní světlo, žádný hluk a vodorovná dráha světelného úkazu. Stejný úkaz pozoroval kamarád Alois Lisý z Jazírka, který tento jev viděl nad budišovským kostelem. I on měl pocit, že se jedná o světlici, zarazilo ho, že neslyšel žádný doprovodný hluk. V obou případech, i přes tyto zajímavé úkazy, nikdo z náhodných pozorovatelů nehledal bližší vysvětlení. Jasněji měl třebíčský astronom (jinak také budišovský varhaník) Michael Kročil, který na hvězdárně v Třebíči meteorit spatřil. Jeho modrou zářící dráhu rovněž přirovnal k vystřelené raketě a ke světlu, které je vidět při nočním svařování.

V novinách a všech sdělovacích prostředcích se objevila zpráva – nad Českou republikou proletěl, respektive dopadl meteorit zvaný bolid*).

Meteorit se střetl se zemí 9. prosince. Při vstupu do zemské atmosféry meteorit vážil 200 kg a měl průměr půl metru. Jasně začal svítit ve výšce zhruba 100 km nad Opavou. Letěl směrem na jihozápad a postupně se rozpadal a brzdil. Světelnou dráhu dlouhou 170 km uletěl za bezmála 9 sekund. Největší jasnosti přesahující jasnost Měsíce v úplňku dosáhl ve výšce 37 km nad zemí, severovýchodně od Vířské přehrady a poklesl do výše necelých 25 km nad zemí jihovýchodně od Žďáru nad Sázavou.

Jev na obloze zpozorovaly stovky lidí a je velmi dobře zachycen kamerou v Ondřejově. Všechny parametry průletu bolidu byly určeny s vysokou přesností. Na základě předpokladu by se menší části bolidu měly nacházet v pásu širokém 4 km a dlouhém zhruba 30 km, který se táhne jihozápadně od Vířské přehrady až k obci Bohdalov. Největší část meteoritu by měla ležet v lesním porostu jihozápadně od obce Rudolec na Jihlavsku.

Dne 20. prosince potvrdili členové astronomické expedice, že u Nové Vsi u Nového Města na Moravě našli jeden z menších meteoritů. Nejednalo se o hlavní kus, vážil 5.93 gramů a dá se předpokládat, že v této oblasti by se mohlo nacházet větší množství řadově gramových až desetigramových meteoritů. Pokud se jeho pravost potvrdí, jednalo by se o 23. meteor s rodokmenem na světě.

Jak se ukázalo, předpoklady astronomů se 13. ledna 2015 potvrdily. U obce Vatín na Žďársku byl nalezen další úlomek meteoritu. Jedná se svoji váhou 40 gramů o jeho největší kus. Má tvar čtyřbokého jehlanu a každá z jeho stran měří 3 cm. Nález druhého úlomku potvrdil přesnost výpočtu astronomů. Nacházel se asi 10 m od vypočteného bodu. Dalším z předpokladů je nález dalších úlomků meteoritu, které by měly být menší, oproti poslednímu nálezu.

Pokud se vrátíme do historie, jsou zaznamenány v našem okolí dvě místa dopadu meteoritů. O prvním z nich píše brtnický kronikář Karel Hoffman. O stonařovských meteoritech v roce 1927 napsal:

Meteóry v našem kraji padaly roku 1808, přesně 28. května. Nejprudší padání bylo u Stonařova. Lid jdoucí do kostela překvapen byl náhle mlhou a zaslechl silnou ránu podobající se ráně z děla. Následovalo několik dalších a pak otřes země a svištění ve vzduchu, což trvalo asi 8 minut. V té době padlo v okruhu tří hodin cesty asi 200 kamenů – meteóru ve váze půl až dvanáct liber.

Vědci uvádějí, že na Vysočinu tehdy dopadlo přibližně 300 meteoritů. Největší z nich byl kousek, který dopadl na pole blízko Cerekvičky, vážil 6,333 kg a je umístěn ve vídeňském Přírodovědeckém muzeu. Jeho cena je odhadována na více než 6 milionů Kč.

Další z meteoritů byl nalezen ve Vicenicích u Náměště nad Oslavou. Byl objeven náhodně při vykopávce cihlářské hlíny pro stodolu, v říjnu 1911. Jednalo o železný meteorit o hmotnosti 4,3 kg. Nějaký čas sloužil jako zátěž při lisování včelího vosku. Odborníci jej objevili v roce 1964 a umístili do Moravského zemského muzea v Brně.

) **Bolid je název pro velice jasný meteor – světelný jev. Bolid září proto, že vlivem velmi vysoké rychlosti a tření o vzduch v pozemské atmosféře se hmota silně zahřívá a intenzivně odpařuje, u velkých bolidů může dojít k jednomu i více výbuchům, které obvykle těleso rozdělí na více částí. Úlomky meteoritu bývají kameny se sametovou černě až černohnědě zbarvenou kůrou, na případném lomu světlošedé.*

Četnost takových bolidů nad našim územím je přibližně jednou za deset let.

Karel Pavlíček

Vánoční potrubování

Již podruhé zaznělo 12. prosince myslivecké halali na nádvoří budišovského zámku. Ti, kdo sem našli cestu, nelitovali.

*foto
Stanislav
Bačák*

Cordial String Quartet v budišovském kostele

CORDIAL MUSICA VE SPOLUPRÁCI S MĚSTYSEM BUDIŠOV
A FARNOSTÍ BUDIŠOV SI VÁS DOVOLUJE POZVAT
NA ADVENTNÍ KONCERT

Cordial STRING QUARTET A HOSTÉ

Hosté:

Markéta Novotná
zobcová flétna

Bohumila Hanzalová
klavír

20. 12.

16.00

kostel sv. Gotharda

Budišov

Vstupné dobrovolné

*Cordial
Musica*

JADERNÁ ELEKTRÁRNA DUKOVANY
SKUPINA ČEZ

HABITAT

Loňské adventní období obohatil koncert Cordial String Quartet ve složení Adam Čaha – 1. housle, Jakub Lojda – 2. housle, Anna Bobková – violoncello, Eva Tučková – viola a jejich hosté Markéta Novotná – flétna a Bohumila Hanzalová – cembalo, konaný 20. prosince v budišovském kostele Nanebevzetí P. Marie a sv. Gotharda.

Úvodem koncertu zaznělo Allegro z Malé noční hudby od W. A. Mozarta a vrcholem koncertu se stala Suita pro flétnu, smyčce a basso continuo od G. P. Telemanna.

V závěru koncertu zazněla skladba J. S. Bacha Jesu, Joy of Man's Desiring a již do vánočního období přenesly Variace od skladatele M. Jančíka.

Téměř zaplněné lavice v budišovském kostele (věc to nevídaná) odměnily umělce potleskem a mnozí z posluchačů si sváteční atmosféru přenesli i do svých domovů na vánočním CD Cordial Quartet Letem vánočním světem.

Setkání se seniory

Tradiční již akce setkání představitelů městyse s budišovskými seniory proběhla letos těsně před vánočními svátky – a opět se velmi vydařila. Vystoupení školních dětí se již stalo rovněž tradicí, tentokrát si vánoční koledy zazpívali spolu s dětmi i všichni ostatní. Hudba se strefila do vkusu účastníků a také tanec byl.

Spokojenost účastníků i organizátorů nebyla malá, a tak lze předpokládat, že toto setkání nebylo zdaleka poslední.

Ladislav Dokulil

Radioaktivní odpad u Budišova?

Pod tímto názvem uspořádalo občanské sdružení Zdravý domov Vysočina ve spolupráci s Callou (sdružení pro záchranu prostředí) a za podpory městyse Budišov dne 12. 2. 2015 v jídelně ZŠ Budišov přednášku a besedu týkající se zamýšleného vybudování hlubinného úložiště vysoce radioaktivních odpadů a vyhořelého jaderného paliva v lokalitě Horka (týkající se především obcí Budišova, Hodova, Rudíkova a Nářamče).

Účastníci besedy

Jako host vystoupil Edvard Sequens (Calla), který seznámil ne zcela zaplněnou jídelnu s historií výběru lokalit pro hlubinné úložiště vyhořelého jaderného paliva. Na základě průzkumných prací v jednotlivých lokalitách dojde v roce 2018 na zúžení jejich počtu z dosavadních sedmi na dvě. Popsal nadzemní a povrchové části plánovaného úložiště, kde by byly v roce 2060 definitivně uloženy vyhořelé palivové články (v nichž zůstává 95 % nevyhořelého paliva), zahrnul otázky bezpečnosti a vlivu na okolní životní prostředí (mluví se o horizontu 10 000 let).

Zástupce občanského sdružení Zdravý domov Vysočina Oldřich Svoboda seznámil s aktivitami tohoto sdružení a nastínil činnost sdružení do budoucna. Poukázal na nešťastné rozhodnutí zastupitelstev obcí v lokalitě Horka stáhnout odvolání proti rozhodnutí o stanovení průzkumného území (Edvard Sequens podotkl, že stažení tohoto odvolání je nevratné).

Starosta městyse Budišov Petr Piňos seznámil s okolnostmi kolem odvolání. Uvítal otevřený dialog mezi občanským sdružením a zastupiteli obce. Na závěr svého krátkého vstupu zopakoval starosta nesouhlas s úložištěm jaderného odpadu a respekt k výsledku referenda z roku 2004, v němž se 86 % obyvatel vyslovilo proti úložišti.

Ing. Edvard Seguens, Calla – Sdružení pro záchranu prostředí

Ing. Oldřich Svoboda, Spolek Zdravý domov Vysočina

Petr Piňos, starosta městýse

Všichni se shodli na nutnosti prosadit větší podíl občanů na rozhodování SÚRAO potažmo vlády podpořený zákonem. V současné době není tento vliv žádným způsobem garantován. Osobně se domnívám, že každý z občanů má právo vyslovit svůj názor. Není přece možné, aby přísun státních peněz do obce byl podmíněn mlčením jejich občanů. Vrátili bychom se tak do dob minulých, kdy na onom mlčení, nebo jiném názoru, byla závislá existence nejenom jedince, ale mnohdy i celé jeho rodiny.

V závěrečné diskusi, kromě jiných, vystoupili Zdeněk Souček, starosta obce Rudíkov a MVDr. Vladimír Mareček, propagující vznik informační kanceláře SÚRAO, v níž by byly k dispozici, podle obou pánů, objektivní a nezkrácené informace týkající se problematiky kolem úložiště jaderného odpadu v lokalitě Horka. Tento jejich návrh vzbudil nevoli a rozpaky všech přítomných. To, že by kancelář otevřelo SÚRAO, podporované lidmi, kteří nezakrytě propagují jaderné úložiště, nasvědčuje tomu, že by byly k dispozici informace na hony vzdálené objektivitě. Na závěr svého vystoupení, na

přímou otázku, zda je starosta obce Rudíkova pro nebo proti úložišti, Zdeněk Souček prohlásil, že je proti vybudování úložiště. Mnohé z posluchačů touto odpovědí nepřesvědčil.

Věřím, že většina obyvatel obce si úložiště jaderného odpadu, umístěné přímo na okraj obce, nepřeje. Jak jsem uvedl na začátku, školní jídelna byla zaplněna zhruba ze tří čtvrtin, což byla škoda. Zvláště mrzela nepřítomnost mladých rodin, jelikož otázka úložiště se bude již hmatatelně týkat jejich dětí. Snad je to způsobeno nedostatkem informací ohledně hrozícího nebezpečí spojeného s výstavbou úložiště. A právě tato beseda byla jednou z možností, jak se k těmto informacím dostat – oni ji promarnili.

Není však všem dnům konec. Jsou naplánovány akce, nejbližší z nich bude 18. dubna hvězdicový pochod, který povede územím plánovaného úložiště. O dalších plánovaných akcích bude sdružení Zdravý domov Vysočina občany včas informovat. Zde mohou alespoň symbolicky ukázat svůj jasný postoj k plánovanému úložišti.

Karel Pavlíček

Ples na sv. Valentýna

Již pátý obecní ples 14. března 2015 byl méně navštívený než ty předešlé. Přece jen byl pátým plesem i v řadě od začátku roku. Navíc bylo období vyšší nemocnosti. Ale pěkných masek bylo snad ještě více než dříve, takže se letošní masopust také vydařil.

Ladislav Dokulil

Budišovský ochotnický soubor rok 2015

Představení Noc na Karlštejně již proběhlo v těchto termínech: 11. 1. Hodov; 8. 2. Trnava; 15. 2. Hrotovice; 28. 2. Oslavice; 7. 3. Rudíkov; 14. 3. Červená Lhota; 21. 3. Troubsko.

Soubor chystá ještě tato představení: 11. 4. Velké Meziříčí; 18. 4. Jasenice; 26. 4. Náměšť nad Oslavou.

Hlubinné úložiště v lokalitě Horka

16. dubna v kulturním sále školy v Budišově bude od 18 hodin probíhat panelová diskuse o úložišti.

Z HISTORIE

Z historie budišovské školy XXIII (ročník 1955)

3. třída, rok 1964

První řada, sedící zleva:

Helena Vrbová, Dagmar Slámová, Marie Bednářová, Marie Machátová,
Jarmila Šlezingrová, Ludmila Železná a Radmila Vrbová

Druhá řada, stojící zleva:

Jiří Krčál, Hana Borůvková, Marie Široká, Ludmila Janoušková, Jaroslava Večeřová,
Marie Tůmová a František Zejda – řídící učitel

Horní řada, stojící zleva:

Pavel Tůma, Miroslav Zezula, Josef Janoušek, Milan Boček, Vlastimil Kozlíček
a Josef Macek

6. B. třída, rok 1967

První řada, sedící zleva:

J. Marek, J. Jará (Kotasová), H. Rohovská (Rousková), M. Rohovská (Chytková), M. Hortová (Vidláková), M. Kupová (Staňková), M. Kundelová (Baránková), H. Machátová (Opálková), Z. Kratochvílová (Nováčková), M. Zádilská (Šebková) a M. Pelánová (?)

Stojící, druhá řada zleva:

L. Zezula, F. Vejmelka, J. Nejedlý, J. Matějek, L. Maloušková (Treterová), J. Kafková (Bačáková), A. Široká (Pospíšilová), L. Kryštofová (Ženíšková), V. Věžníková (Gromusová) a M. Dvořáková (Syslová)

Horní řada, zleva:

L. Chalupa, J. Hanzl, V. Štoksa, S. Neumann, V. Pejchal, K. Smetana, J. Hort, M. Volf, Z. Žák a J. Nováček

7. A. třída, rok 1968

První řada, sedící zleva:

Ludmila Železná, Marie Široká, Ludmila Janoušková, Marie Mašková,
Milada Suchánková, Helena Vrbová a Jana Hospůdková

Druhá řada, sedící zleva:

Marie Krčmářová – učitelka, Marie Bednářová, Zdena Věžníková, Dagmar Slámová,
Hana Borůvková, Marie Machátová, Miluše Janová a Jaroslava Večeřová

Třetí řada, stojící zleva:

Miroslav Zezula, Josef Macek, Pavel Tůma, Miroslav Vít, Jiří Švec, Alena Krčálová
a Jarmila Šlezingrová

Horní řada, stojící zleva:

Milan Boček, Vlastimil Kozlíček, Josef Janoušek, Jiří Vrba, Vladimír Štoksa,
Rostislav Čech a Vladimír Večeřa

9. B. třída, rok 1970

První řada, sedící zleva:

D. Slámová (Lazarová), H. Vrbová (Zezulová), J. Hospůdková (Cejpková), M. Janová (Mezlíková), M. Kundelová (Baránková), H. Borůvková (Glovaczová), J. Šlezingrová (Ujčíková), J. Kafková (Bačáková) a L. Železná (Šírká)

Druhá řada, stojící zleva:

J. Matějek, V. Štoksa, L. Zezula, J. Jará (Kotasová), V. Věžníková (Gromusová), M. Dvořáková (Syslová), L. Kryštofová (Ženíšková), V. Kozlíček, J. Nejedlý a Milan Boček, třídní učitel

Horní řada, stojící zleva:

J. Macek, J. Janoušek, J. Vrba, J. Kříž, S. Neumann, M. Volf, R. Čech, K. Smetana, J. Štoksa a V. Večeřa

Spolužáky určily Jarmila Ujčíková, roz. Šlezingrová a Jaroslava Bačáková, roz. Kafková

Z archívu

JUDr. Richard Baratta – Dragono jmenován čestným občanem Budišova

V roce 1908 za příčinou jubilea šedesátiletého panování jeho veličenstva císaře Františka Josefa I. byl za čestného občana Budišova prohlášen JUDr. Richard svobodný pán Baratta-Dragono, majitel zdejšího zámku a k němu připadajícího velkostatku, aktivně činný i v obecním výboru.

Vzpomínka na 14. květen 1945

Bylo to krátce po Osvobození. Ani ne týden. Vracel jsem se do Budišova, abych dokončil školní ročník, přerušený válečnými událostmi. Na nádraží v Havlíčkově (tehdy ještě Německém) Brodě jsem se ale dověděl, že železniční spojení mezi Jihlavou a Třebíčí je přerušeno, protože na trati byl v posledních dnech války vyhozen do povětří železniční most. Jak tedy dál? Bezradný jsem nebyl jen já, ale celý dav cestujících z vlaků, které postupně přijížděly ze směru od Kolína. Možné řešení se přece našlo. „Jeďte na Nové Město – Tišnov – Brno. Z Brna pak směrem na Třebíč to snad nějak zvládnete.“ Po několika hodinách čekání jsme se nahrnuli do malých vagonů úzkokolejné trati. Vláček se rozjel a pomalu supěl do kopců směrem k Novému Městu. Složení cestujících v kupé bylo pestré. Byli tam lidé z okolí Brodu, kteří se navzájem znali, víc ale bylo těch, kteří směřovali do vzdálenějších koutů Moravy. Když k tomu připočtu jeden z typických znaků naší národní povahy, tak se v kupé hned rozvinula čilá diskuse o událostech posledních dnů. Každý měl nějaký zážitek, všichni ale především měli radost, že je po válce, že jsme přežili. Ze spolucestujících mě zaujali dva muži. Byl to

jednak pán s trikolorou na klopě. Když vešel, sedadla již byla obsazena, tak si sedl ve dveřích kupé na svůj objemný kufr. Vedl hlavní řeč a zapojení ostatních do debaty do jisté míry organizoval a uděloval slovo. Naproti mně u okénka seděl jiný, mnohem zajímavější. Měl na sobě bílo-šedě pruhovaný věžeňský mundúr, z kapsy mu vykukoval baret stejné barvy. Zaujal nejen mě, ale i ostatní a řečný pán se ho hned zeptal, odkud jede, vlastně z kterého koncentráku. Slovo koncentrák jsem znal ze zahraničního vysílání, proto jsem se na tohoto člověka zadíval s velkou úctou. Na přímý dotaz odpověděl dost neochotně a uvedl jméno jednoho německého města. Pán, sedící na kufru se chtěl dotazovat dál, ale bývalý vězeň už neodpověděl. Díval se přes sklo okna do krajiny. Pozoroval jsem jeho tvář. Chvilkami se usmíval, pak zase zvážněl a já přemýšlel, co se asi v jeho hlavě honí. Všiml si mého pohledu, a zeptal se mě, jestli jedu až do Brna. Vysvětlil jsem mu svůj případ. Vypytał se dál, jak to bylo v posledních letech na středních školách, v mém případě na gymnasiu. Zvláště jej zaujalo, že jsme postupně měli některé předměty jen v němčině. Třeba zeměpis, nebo matematiku a také že v příručních slovnících (nejen v česko-německém), jsme museli začernovat slova, která okupační úřady považovaly za nepřipustná. Když jsem dodal, že dokonce naši profesori museli při příchodu do třídy hajlovat a my s nimi, kroužil nevěčnicně hlavou a poznamenal: „Inu, chtěli, aby z vás udělali poslušné, nemyslíci ovce.“ Pán s trikolorou náš hovor poslouchal a nesouhlasil, protože prý by ho k hajlování nikdo nedonutil. Vzpomněl jsem v tu chvíli na jednoho našeho profesora, který, když se tento příkaz začal na školách provádět, hajlování jen předstíral, a to tak, že při příchodu do třídy mávnuv ze široka rukou se slovy: „Posaďte se!“ Našel se ale nějaký kolaborant, který to udal a profesor ze školy záhy zmizel. Naši debatu vtom přerušili dva muži v khaki uniformách s červenou páskou na rukávech s písmeny RG (revoluční gardy). Každého z cestujících si beze slov prohlédli a šli dál. Pán z kufru vysvětlil: „Hledají nějaké fašisty.“ Neměl asi pravdu, protože brzy nato se objevila sestra z Červeného kříže, pohlédla na „našeho“ vězně, sáhla do proutěného košíku a podávala mu velký krajíc, který namazala máslem. On poděkoval. Pán s trikolorou se divil, že by měl k tomu chlebu dostat i nějaké pití. Sestra ukázala jen hlavou, že za ní jde další, která roznáší i nápoj. Debata na tu chvíli ustala a nám, ostatním letěla jistě myšlenka, jak to ten člověk měl asi s jídlem v kriminále. On se domyslel a začal vyprávět: „Někdy byl hlad skutečně nesnesitelný. Usínat s úplně prázdným žaludkem bylo hrozné. Já jsem pak mival zvláštní sen. Jsem totiž vystudovaný archeolog a mně se najednou zdálo, že jsem na vykopávkách a z odkrytého pravěkého hrobu vynáším opatrně takovou tu popelnici, do jakých pozůstatí vkládali při pohřbu svým zemřelým všelijaké obětiny. Třeba maso či polévku. Já v tom snu v těch nádobách nacházel švestkové knedlíky sypané mákem, jaké dělávala moje matka. Ve snu jsem je vytahoval opatrně ven a s velkou chutí je pojídal.“ Spolucestující se srdečně rozesmáli. Já ani ne. On si toho všiml a řekl mně: „Podívej na moje zuby.“ Přední řezáky měl do polovičky ubroušené. „To je od toho, jak jsem si na nich pochutnával,“ vysvětlil. V Brně jsme se rozloučili. Pomohl jsem mu s lehkým kufrům a všiml si na visače dvou velkých písmen. Iniciály jeho jména?

Během života jsem se pak při náhodných setkáních vyptával kolegů z archeologických pracovišť, kdo to mohl být. Marně. Kdo ví, jak dlouho po návratu ještě žil? Někteří umírali na útrapy záhy. Kéž by to ten „náš“ nebyl.

jk

V Příbyslavicích byl už v 10 stol. benediktinský klášter

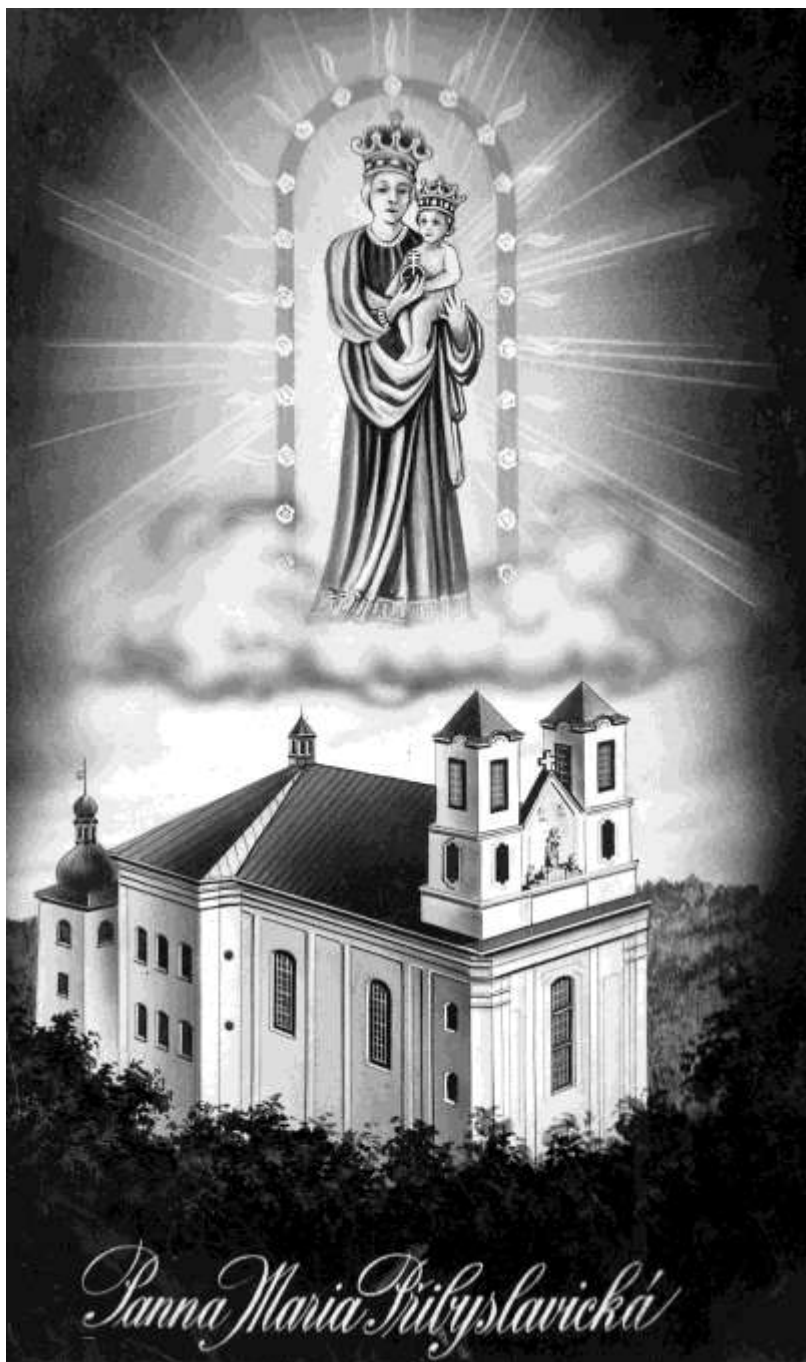
Nedávno mi se dostala do rukou knížka Třebíč ve spárech StB, v níž autor PhDr. Martin Herzán pojednává o nedávných událostech v této oblasti. Mimo jiné přichází (na str. 91 a 92) se zajímavými informacemi o historii Příbyslavic u Třebíče, které se dosud v žádné oficiální literatuře neobjevily.

PhDr. Hrzán poukazuje na zápis třebíčského historika ing. Františka Svobody, který měl za první republiky přístup do knihovny kapucínského kláštera v Třebíči. Podle něho knihovna obsahovala prastaré knihy a spisy a v těch bylo zaznamenáno: „Katolický, západně orientovaný Řím se snažil vytlačit z bývalé Římské říše byzantské (východní) pojetí křesťanství, a proto byli benediktini z Rakouska nuceni odejít na naše území. Po staré Haberské cestě připutovali až k dnešním Příbyslavicím, kde si r. 960 začali budovat svoje sídlo a později i kostel; z velké části byl dokončen kolem r. 1056. To záznam ve Vlastivědě moravské třebíčského okresu, jehož autorem je prof. dr. František Dvorský (1906). Na str. 347 píše: „Když starý oltář v příbyslavickém kostele byl odstraněn, nalezen byl nápis, že založen byl roku 1056. Kostel mniši zasvětili sv. Gothardovi (žil v letech 960 až 1038), tudíž i rok, kdy začala stavba kostela. Svatý Gothard byl patronem germánského rodu a benediktini přišli z Rakouska. Další záznam uvádí, že roku 1101 benediktini Příbyslavice opouštějí a stěhují se do nového kláštera (v dnešní Třebíči, postaveného na zelené louce). Tento údaj potvrzuje i zakládající listina třebíčského benediktinského kláštera, na níž se uvádí, že třebíčský klášter založila moravská úřední knížata Oldřich Brněnský a Litold Znojemský roku 1101. Tolik práce PhDr. Martina Herzána.

A co se stalo s památnými knihami a spisy? Jak je známo, kapucíni z třebíčského kláštera byli po roku 1950 internováni do Želivského kláštera a kněz Borgiáš Doležal z baziliky sv. Prokopa v Třebíči se pokusil vzácné svazky zachránit. Tehdejší mocipáni si však usmysleli, že historické záznamy nesmí dávat prvenství malé, ale nábožensky významné obci se slavným, hojně navštěvovaným poutním místem před dělnickou okresní Třebíčí; s městem jsou spjata jména předních komunistických funkcionářů, jako např. Bohumil Šmeral, Gustav Kliment a další. Proto Státní bezpečnost dostala příkaz některé svazky výše uváděné knihovny zabavit a zničit. Neomezené jsou meze omezenosti.

V prostoru kněžiště starého příbyslavického kostela byly nalezeny pohřby v dřevěných rakvích i volně uložené zbytky lidských koster.

Samotná obec Příbyslavice s mlýnem a třemi krčmami je připomínána roku 1224, kdy tzv. Příbyslavická provincie patřila k věnným statkům královny Konstancie (druhá manželka českého krále Přemysla Otakara I.). Farář v Příbyslavicích byl zároveň provinciálním písařem a vybíral daně. U královnina dvora fungoval také soud. Poslední soudní úředník Wiceto je asi totožný s rychtářem Vizikem, připomínaným k r. 1237. Po královnině smrti v roce 1240 uplatňuje od r. 1262 patronát nad Příbyslavicemi manželka Přemysla Otakara II. Po roce 1318 ztratila Příbyslavická provincie poslední zbytky správní funkce a kolem roku r. 1340 obdržela bohatou příbyslavickou faru brněnská kapitula u sv. Petra a Pavla.

Panna Maria Pilyslavická

Kostel Narození Panny Marie

V Příbyslavicích jsou dva kostely, starý a nový. My se teď budeme věnovat historii starého kostela, v současné době zasvěceného sv. Anně. Náleží k nejstarším památkám románské architektury na západní Moravě. Ve 2. třetině 12. stol. měl jednu loď a věž, panskou tribunu a půlkruhové kněžiště (apsidu). Ve 20. letech 13. stol. byla stará apsida zbořena a přistavěno pravouhlé kněžiště, čímž byl celkově kostel prodloužen. V 18. stol. byl upraven interiér kostela, v kostele jsou fresky z počátku 14. stol. V pozdně románském období byl ke kostelu přistavěn zděný dvoupodlažní palác, který nahradil dřevěné stavby starého dvorce, snad i kláštera, a sloužil jako obydlí správce provincie.

Na vnější kostelní omítce byl namalován starožitný obraz Panny Marie, snad ze začátku 14. stol., který neporušily ani požáry. Ačkoli se kolem něho omítka loupala, obraz zůstal neporušen. Proto Antonín Rombald, hrabě Collalto, nechal r. 1734 nad obrazem postavit kapli. Brzy poté začali sem putovat lidé z blízkého i vzdáleného okolí, jednoho roku se jich sešlo dokonce ke 40 000. Bylo třeba zvětšit prostor pro věřící, a tak roku 1744 hrabě Tomáš Vindguerra přeměnil kapli na presbytář a před ním dal vystavět velký kostel v barokním slohu. Když chtěl nový kostel doplnit věžemi, zemřel. Stavba dvou věží byla realizována až roku 1936 podle projektu známého architekta Kamila Hilberta. Nový příbyslavický (poutní) kostel je zasvěcen Narození Panny Marie. Poutě zde bývají v mariánských měsících a ve svátcích, velká pouť se koná každý rok 8. září za velké účasti věřících z okolních farností.

Použitá literatura:

Třebíč ve spárech StB, PhDr. Martin Herzán

Vlastivěda moravská, třebíčský okres, prof. dr. František Dvorský 1906

Krajinou Oslavy, Rokytné a Jihlavy proti toku času, Slavomír Brodesser 2007

Stopy předků 1224–2000, Antonín Dvořák, Karel Tomek 2000

Třebíčsko, Radovan Zejda 2001

Josef Mikulášek

Doporučujeme knihy z našeho regionu:

Lubor Hrzán – Od asanace k UNESCO, Příběh obnovy třebíčské židovské čtvrti, vydalo vydavatelství Akcent, v Třebíči 2013

Anna Marie Waldstein-Wartenberg – Když byla Třebíč ještě valdštejnská..., Vzpomínky Starorakušanky na léta 1938 až 1968, vydalo Muzeum Vysočiny Třebíč v roce 2014

Z BUDIŠOVA A OKOLÍ

Potřebujeme informační centrum o úložišti?

V poslední době se zase více začíná mluvit a diskutovat o záměru vybudovat hlubinné úložiště jaderných odpadů v tzv. lokalitě Horka v okolí Budišova. V té souvislosti se zdá, že v obci Rudíkov mají v úmyslu zřídit informační centrum, které by „pravdivě a vyváženě“ poskytovalo občanům informace o vlivu a dopadech možného vybudování úložiště na život v lokalitě. Tím může vzniknout jistá konkurence našemu Budišovskému zpravodaji, který se snaží také informovat o dění v městysi, ale i okolí Budišova.

Zatímco náš zpravodaj založila a financuje (cena zdaleka nepokryje náklady) obec Budišov prostřednictvím svého zastupitelstva, které je vázáno referendem o úložišti (bude ještě zmínka), informační centrum má vybudovat a financovat Správa úložišť radioaktivních odpadů (SÚRAO), která má za úkol přesvědčit občany, že by jim vybudováním úložiště nevznikly podstatné potíže.

Zastupitelstvo je ovšem vázáno výsledky referenda o úložišti, podle kterého má výstavbě zabránit, zejména z titulu schvalovatele územního plánu, účastníka správních řízení a vlastníka nemovitostí. Starosta Petr Piňos na společných jednáních obcí lokality Horka dlouhodobě vyjadřuje nesouhlas vedení městysu Budišov s plánovanou výstavbou úložiště a odmítá spolupráci se SÚRAO.

V našem zpravodaji se objevily příspěvky, které vyjadřovaly nesouhlas s vybudováním úložiště, ale měli zde prostor i ti, kteří neměli takto vyhraněný názor. V rámci dodržení zákonů byl a bude v našem periodiku vždy prostor k diskusi. Protože však všichni redaktoři, všichni radní se starostou a místostarostou i drtivá většina ostatních zastupitelů jsou zásadně proti úložišti, je možné, že takto vyzní i většina informací na těchto stránkách.

Ale určitě budou naše informace pravdivější a vyváženější, než informace SÚRAO v tzv. Informačním centru. Jeden příklad za všechny: Jak nás zatím SÚRAO informovala? Snaží se všemožně uklidnit obavy z možného dopadu radioaktivních látek na životní prostředí a propagovat zvyšování bezpečnosti nakládání s těmito odpady. V tom má k ruce spoustu odborníků, takže v tomto směru cítí možnost úspěchu.

Ale nikde se takticky nezmiňuje o dopadu stavby a provozu úložiště na přírodu v Budišově a okolí. V celé lokalitě i okolí je terén tvořen balvanitými ostrůvky a skalními útvary, které tvoří jedinečnou přírodní scenérii, která nemá obdoby nikde ve světě. Podle předběžných plánů by bylo toto přírodní prostředí mezi Budišovem, Rudíkovem a Hodovem zcela zničeno,

Brdce by byly srovnány se zemí, čímž by Budišov přišel nejen o svůj nejvyšší bod, ale i o asi třetinu svých lesů. Jak vypadají Brdce bez lesa, to dnes vidíme na té vykácené části lesního porostu, která je v soukromém vlastnictví. *) Ale ta se jistě dá obnovit. Úložiště naopak svým provozem příliš neprospěje kvalitě života v celé lokalitě, přičemž možnosti kompenzace například možností zaměstnání místních obyvatel jsou zcela iluzorní. Spíše by se dostali do Budišova a okolních obcí obyvatelé z celé republiky tak, jak jsme toho byli svědky v případě elektrárny v Dukovanech. Pro další zájemce o bydlení zde by toto prostředí zcela ztratilo cenu, i turisté by se kraji zdaleka vyhnuli. Intenzita nákladní

dopravy by také oblasti mnoho neprospěla. Možnost rozvoje (v rozporu s názvem jistého plánovaného fondu) by v Budišově i v okolních obcích zcela zanikla.

redakce a Rada městyse Budišov

*) Pro úplnost: Část lesa na Brdcích zhruba od tří křížů k el. vedení u vodojemu vlastní soukromá osoba z Prahy (každý se o tom může přesvědčit v katastru nemovitostí), takže za vykácením stromů v tom místě není snaha městyse o jakékoliv využití tohoto lesa, ani nemá městys možnost jakkoliv tuto aktivitu soukromého vlastníka ovlivnit. Tento les ostatně obec Budišov nevlastnila ani dříve. A už vůbec zde není souvislost s plány SÚRAO na možné vybudování čehokoliv za nějakých 40 let (pořád ještě není určena lokalizace těch plánů).

Ladislav Dokulil

Zdravý domov Vysočina ke skládce radioaktivního odpadu na Budišovsku

Občanské sdružení Zdravý domov Vysočina (ZDV) založili v roce 2003 obyvatelé obcí Budišov, Hodov, Nárameč, Rudíkov, Oslavička a Vlčatín. Bezprostředním podnětem k jeho vzniku byla aktivita Správy úložišť radioaktivních odpadů (SÚRAO), která 25. 4. 2003 oznámila, že počítá s lokalitou Budišov (nyní nazývanou Horka) jako s jednou ze šesti možných pro vybudování hlubinného úložiště. Cílem sdružení bylo a je shromažďovat argumenty proti výstavbě úložiště, získávat zastupitele pro odmítavý postoj vůči úložišti, organizovat akce, které mají vyjádřit nesouhlas obyvatel lokality s plány SÚRAO.

Zdravý domov Vysočina neodmítá jadernou energetiku jako takovou, ale má k ní vážné výhrady. Problém vyhořelého paliva je jednou z nich. Řada západoevropských zemí dnes jaderný program opouští ve prospěch obnovitelných zdrojů. V 50. letech byly ikonou pokroku kouřící tovární komíny. Dnes by je takto patrně nevnímal nikdo. Je možné, že jaderné elektrárny jednou budou i u nás hodnoceny podobně.

Spolek Zdravý domov Vysočina pochybuje o tom, že je nezbytné vybudovat tak obrovskou, nikde na světě neexistující a potenciálně nebezpečnou stavbu, za jakou trvalé úložiště vysoce radioaktivních odpadů považuje. Hrozí například tato rizika:

- zdravotní a bezpečnostní (nutno dále vyhodnocovat)
- ztráta tržní hodnoty objektů a pozemků v okruhu minimálně 10 km
- snížení poptávky po zemědělských a lesních produktech z oblasti
- pokles podzemních vod a zánik místních zdrojů pitné vody
- negativní vlivy na životní prostředí a krajinný ráz území a okolí
- velké negativní vlivy na zachování a rozvoj rekreačních aktivit v území a okolí
- cílené vyliďnění některé menší vesnice poblíž skladiště atd.

Jak zaručíme, že podzemní vrstvy pro hlubinné úložiště budou po desítky tisíc roků (s takovou životností trvalého úložiště se počítá!) stabilní (pohyb zemských desek, průsaky vody, praskliny)? Jak zaručíme, že i nadále bude platit zákaz vývozu radioaktivního odpadu do zahraničí a my se nestaneme skládkou evropskou či světovou? Jak zaručíme, že neselže lidský faktor (teroristický útok)? Jak zaručíme, že stát bude po tak nepředstavitelně dlouhou dobu plnit sliby týkající se finančních kompenzací dotčené oblasti?

Alternativou vůči koncepci hlubinného úložiště, které by znamenalo trvalé pohřbení radioaktivního odpadu bez garance bezpečnosti, může být například koncepce předávaného správcovství. Jaderný odpad by tak byl dlouhodobě skladován v monitorovaných prostorech, mohl by být v případě nových vědeckých poznatků znovu využit (současný vyhořelý materiál je využit jen z 5–10%) a mohl by být v případě potřeby „přebalen“ do nových nádob. Odpovědnost za provoz skladu by byla předávána z generace na generaci. Naši potomci by tak měli možnost naše současné rozhodnutí změnit. Touto cestou se již vydaly například státy Dánsko a Kanada.

Pokud se ukáže, že jediným řešením je skutečně hlubinné úložiště, postup k jeho vyhledávání by měl být přesně opačný, než jakého jsme dnes svědky. Prvním krokem, předcházejícím všem průzkumným a jiným pracím, by mělo být získání souhlasu zainteresovaných obecních zastupitelstev. Průzkumné práce souvisí s budováním úložiště. Místní referenda konaná v letech 2003 a 2004 jasně ukázala nesouhlas s umístěním hlubinného úložiště. Podle nich zastupitelstva obcí „mají využít všech zákonných prostředků, aby zabránila stavbě hlubinného úložiště vyhořelého jaderného paliva a vysoce radioaktivních odpadů na území obcí (zejména z titulu schvalovatele územního plánu, účastníka správních řízení a vlastníka nemovitosti)“. Právo obcí odmítnout výzkumné práce i výstavbu úložiště (právo veta) by mělo být zakotveno v zákoně a plně respektováno! Teprve po stanovení jasných pravidel v procesu vyhledávání úložiště by se mělo jednat o adekvátních kompenzacích.

V současnosti stát působí opačně. Nabízí jednotlivým obcím ročně statisíce či miliony korun (dle velikosti průzkumného území) za schválení souhlasu k průzkumům. O navýšení sumy je stát ochoten vyjednávat. K jednání o navýšení kompenzací jsou ochotni přistoupit i někteří zastupitelé obcí, prezentují se nekorektními průzkumy veřejného mínění a slibují větší rozvoj obcí (tzv. Fond rozvoje). Nelze tuto aktivitu považovat za kupčení? A nabízí se i otázka, proč bychom měli nyní brát od státu peníze, když bychom nakonec úložiště odmítli?

Naše lokalita (Horka) má právoplatná referenda, která zavazují zastupitelstva obcí k aktivnímu odporu proti průzkumům a výstavbě úložiště jaderného odpadu. Přesto se stala lokalitou s dosud nejmenším odporem proti výstavbě úložiště. Např. zastupitelstva, která stáhla odvolání k rozhodnutí o stanovení průzkumného území, přestala být v této etapě účastníkem řízení. V současné době existují snahy vybudovat u nás informační centrum SÚRAO. Jednoznačně proti se postavili zatím pouze obec Nárameč a na nedávném zasedání i zastupitelé Budišova (jeden se zdržel). K čemu potřebujeme infocentrum, když tady úložiště nechceme? K přesvědčování?

Vyzýváme proto všechny starosty a zastupitelstva naší lokality, aby nečinili žádné kroky, které zvýhodňují v očích státních úředníků naši lokalitu před ostatními.

Zdravý domov Vysočina v měsíci únoru zorganizoval pro občany tři besedy (Budišov, Nárameč, Rudíkov), během nichž se pokusil návštěvníky s projektem hlubinného úložiště seznámit. Dne 18. dubna 2015 se ZDV připojí k protestním akcím (pochody, koncerty apod.), které proběhnou současně ve všech vtypovaných lokalitách. Rádi bychom Vás tímto pozvali na hvězdicový pochod, který ZDV v tento den pořádá. I my, obyvatelé Budišovska, tak budeme mít možnost svůj postoj k trvalému úložišti veřejně vyjádřit.

Zdravý domov Vysočina, zdv.vysocina@seznam.cz

Pozn. red.: *Následující příspěvek, který nemusí vyjadřovat názor redakce zpravodaje, otiskujeme, protože je třeba všem dát slovo (zejména zvoleným zástupcům městyse) a přestože přišel až hodně po uzávěrci. Zamýšlený původní nemalý rozsah však nebylo možné do téměř hotového čísla umístit.*

Úplatek nebo náhrada?? – Geologické průzkumy

Když se stane nehoda a nákladák sjede ze silnice do vaší zahrádky, pobourá plot a „rozrajtují“ záhon jahod, tak je to problém, který se řeší finanční náhradou.

Řidič vám dá peníze na nový plot a je na vás, zda s tím budete souhlasit (mlčení znamená také souhlas) nebo se s ním pustíte do diskuze, že by vám měl nahradit také záhon jahod, protože jste se na něm „nadřelí“ a teď před sklizní z toho je... Ta diskuze není o ceně jahod ze supermarketu, ale o tom, co ty zničené jahody představují pro vás!

Podobné je to s geologickými průzkumy, na které máme stejný vliv, jako na nákladák řítící se do naší zahrádky. V příštích dnech nabude právní moci povolení ke geologickým průzkumům v pěti lokalitách (včetně té naší). Ze zákona jsou obcím určeny náhrady a záleží jen na zastupitelích, jestli nečinností dají najevo, že náhrady jsou dostatečné nebo se budou aktivně snažit o jejich zvýšení. Je zcela scestné považovat jednání o navýšení náhrad za podporu výstavby úložiště, nebo že je to vlastně žádost o úplatek!

Geologický průzkum je součástí výběru lokality pro hlubinné úložiště a tím pádem předstupněm jeho budování, ale zkuste se zamyslet – Může jednání o zvýšení náhrad za geologický průzkum, byť jen teoreticky, ovlivnit zahájení či průběh geologického průzkumu?

Co se stane, když se teď jednat nebude? – Nikdo nám zpětně nic nedá.

Hnutí CALLA si připíše kladné body v boji proti jaderné energetice, což je její hlavní cíl.

Zdravý domov Vysočina se bude ještě nějaký čas předvádět, jako jediný správný ochránce lokality. Bude v trochu schizofrenní pozici militantního odpůrce hlubinného ukládání vyhořelého paliva, jemuž nedělá problém jaderná energetika. Jeho reálný přínos k řešení problémů obcí s koncem palivového cyklu se však limitně blíží nule.

Zastupitelé započítají do obecních rozpočtů náhradu ze zákona za geologický průzkum a budou si „potají špitat“, že ty náhrady jsou nedostatečné...

SÚRAO bude nejspokojenější ze všech. Bude mít geologické průzkumy a nikdo jim nemůže vyčítat, že obce dostatečně neodškodnili! Nikdo se přece neozval, vše je v pořádku! Na dalších deset let bude mít pokoj – výběr dvou (nebo tří) finálních lokalit bude až v roce 2025.

Občané budou mít asi nepřijemný pocit, že se nic nevyřešilo a neví se, co bude a jak bude...

Rozhodnutí, zda bude nebo nebude usilovat o náhradu „zničených jahod“, je plně v pravomoci, ale i odpovědnosti zastupitelstva – i nečinností může vzniknout škoda...

Geologické průzkumy, ale i všechny další kroky až po samu výstavbu hlubinného úložiště jsou plně v kompetenci státu, obce a jejich občané mají v podstatě jen „hlas poradní“.

Jako zastupitel respektuji referendum a jako občan se rozhoduji na základě faktů. Podle toho, co vím nebo nevím o hlubinném úložišti, **jsem proti**. Za nejdůležitější teď považuji dostupnost **pravdivých a úplných** informací o konci palivového cyklu (jehož je Hlubinné úložiště jednou z možností). A **zajistit**, aby v případě vhodnosti lokality pro hlubinné úložiště bylo konečné rozhodnutí v souladu s názorem většiny obyvatel = **„právo veta“**.

Své názory neměním jako korouhvička (srovnejte, co jsem napsal před 10, 8, 5 či 2 měsíci...), **ale také nikomu nebudu pomáhat proti jeho vůli**.

Na jednání zastupitelstva městyse Budišova dne 9. 3. zastupitelé téměř jednotně (pouze já jsem se zdržel hlasování) odmítli podpořit „Memorandum zástupců lokality Horka k činnosti skupiny Dialog“.

Pracovní skupina pro Dialog je při Úřadu vlády ČR, jejím úkolem je řešit problematiku hlubinného úložiště a skládá se ze zástupců MŽP, MPO, nevládních organizací a po dvou zástupcích samospráv ze všech sedmi vybraných lokalit. Za lokalitu Horka jsou zástupci starosta Oslavice pan Janoušek a starosta Rudíkova pan Souček.

Toto „Memorandum“ nazval pan Svoboda (člen rady Zdravého domova Vysočina) „Zvacím dopisem“ – název evokuje rok 1968 a „Zvací dopis“ členů ÚV KSČ státům Varšavské smlouvy vedených Sovětským svazem k okupaci Československa.

A stejně zastupitelé odmítli podpořit vytvoření InfoCentra v Rudíkově.

Dovolte mi, abych také zabrousil do historie – nechci, aby to s těmito texty bylo, jako s Chartou 77 – tu také všichni houfně odsuzovali, ale jen málokdo ji skutečně četl...

Chtěl jsem, aby plné znění „Memoranda“ a Koncepce Infocentra byly součástí tohoto článku, to nebylo umožněno a tak aspoň odkaz:

<http://www.rudikov.cz/hlubinne-uloziste/>

Nechávám na čtenářích, aby posoudili, jestli „Memorandum“ vyzývá k budování úložiště nebo se snaží hájit oprávněné zájmy občanů.

Podobně je to s koncepcí nezávislého InfoCentra – jsou pravdivé a úplné informace přínosem pro obce a občany nebo je to třeba zamítnout, jako zdroj nebezpečí???

Zkuste se nad těmito texty objektivně a v klidu zamyslet...

Vladimír Mareček, zastupitel, 12. 3. 2015

Byl to omyl aneb Zase se mně něco vybavilo

„Člověk musí taky někdy slyšet slovo boží,“ řekl ten, co šel do hospody a omylem zabloudil do kostela.

A tak i já si to říkám, když někdy náhodou vidím v televizi místo očekávaného zábavného pořadu něco poučného. Obyčejně nelituji.

Onehdy se mně přitom vybavil zážitek z mládí (čím jsem starší, tím se mi to stává častěji, což je prý jeden z příznaků stáří už dost pokročilého).

Byla jsem tehdy v rámci dálkového studia na soustředění v Brně a chystala jsem se, že ve chvílích volna, které bylo dost vzácné, půjdu na nějaký pěkný film. Ujdu pár kroků a vida – mám štěstí! V nejbližším kině se hraje *Zelený lučištník*, detektivka, kterou jsem si dávno přála vidět. Představení už mělo začít, a tak jsem se dlouho nerozmýšlela, rychle jsem si koupila lístek a vběhla do sálu, když už zhasínalo světlo. Přesto jsem ještě stačila postřehnout, že je uvnitř nějak málo lidí. Jak to? Vždyť je to přece klasika! Brzy bylo všechno jasné. Většina lidí si asi lépe přečetla plakát a věděla, že Zelený lučištník je až příští představení a teď se naposled promítá film o Che Guevarovi. No, mrtvol tam bylo víc, než v běžné detektivce, ale jinak nic moc. Dalo se to čekat, i když jsem přece jen doufala, že příběh o známém revolucionáři by mohl být napínavý. Nebyl. Někdo by asi řekl jen „rudá propaganda“. *Než do kina zavítáš, zjistíš, co se promítá*, napadlo mě. Není to sice žádná básnická perla, ale je dobré se tím řídit.

Kromě záměny programů mám také zkušenosti, buď přímé, nebo z vyprávění, se záměnou osob. Nemyslím tím, že si mě občas s někým spletou nebo já si spletu svoje bližní. Horší je, když mluvím s někým a nemůžu si vzpomenout, kdo to je. Pokud chci „být v obraze“, můžu doufat, že se pomocí správně kladených otázek doberu pravdy, nebo taky můžu neznámého–známého požádat, aby svou totožnost odhalil. Ale ani o tom „nebude řeč“.

Uvedu tady tři případy, které by možná mohly někoho pobavit (pokud ne, tak promiňte. Nedá se už nic dělat a papír to snese).

Je to už hodně let, kdy se moje teta vrátila z oční prohlídky celá rozčilená: musí přijít co nejdříve na další důkladné vyšetření. Všechny údaje o jejím zraku jsou teď jiné, lékař si to neumí vysvětlit. Vysvětlilo se to pak i bez té důkladné prohlídky pacientky, jen důkladnou prohlídkou kartotéky. Kdyby se teta jmenovala Marie Nováková, bylo by to pravděpodobnější. Její jméno nebylo sice nijak exotické, ale přece jen sestru minule nenapadlo, že Vlasty Beránkové narozené 1915 má v záznamech dvě.

Jeden můj bývalý kolega viděl kdysi před sebou jít dvě známé, které měly mezi sebou velký koš s cukrovím. A protože to byl známý vtípálek, rozběhl se, aby jej přeskočil. Jestli si myslíte, že se mu to nepodařilo a že přistál v tom koši, máte samozřejmě pravdu. „Legrace“ byla dovršena tím, že se jednalo o úplně cizí ženské.

Kdysi jsem jela vlakem. Byla jsem tehdy do hněda opálená, černovlasá, v pestrých šatech (říkám si, že snad ani není možné, že jsem tak kdysi vypadala, ale je to pravda – ostatně všichni staří byli jednou mladí). Vlak byl natřískaný, stála jsem na plošině a krmila se paštikou, kterou jsem si z plechovky dávala do pusy nožem. Nebyla jsem tam sama, kolem mě byla parta cikánů (tehdy se ještě nemuselo říkat Romové). Byli dost hluční, ale jinak slušní. Pan průvodčí se na nás díval s pochopením. Asi na třetí zastávce cikáni vystoupili a pan průvodčí se mně udiveně zeptal: „A vy nevystupujete?“ Nepovažovala jsem to za urážku. Byli opravdu moc sympatičtí...

Marie Holasová

Základní škola Budišov

Vážení čtenáři Budišovského zpravodaje, školní rok se přehoupl do své druhé půle a my se s Vámi s radostí podělíme o informace z událostí, které ve škole prožíváme. Zároveň Vás upřímně zveme na akce, které pořádáme nejen pro žáky, ale často také pro širší veřejnost.

Československé legie

18. 11. 2014 proběhla beseda o československých legiích, jejich vzniku, organizaci a místech působení.

Poutavému vyprávění pana Dr. Kuxe naslouchali žáci osmé a deváté třídy. Součástí besedy byla i krátká filmová ukázka a výstavka fotografií.

Akce byla uskutečněna v rámci projektu OPVK, za podpory ESF v ČR, program pro rozvoj klíčových kompetencí – Klíč k poznání.

Adventní dopolední tvoření

V prvním adventním týdnu jsme pro žáky 1. i 2. stupně připravili náměty i pomůcky pro výrobu adventních svícňů, věnců, ozdob a jiných předmětů. Pěkné výrobky žáků si mohli návštěvníci školy zakoupit na vánočním jarmarku.

Vánoční jarmark

Ve čtvrtek 27. 11. 2014 proběhl na naší škole tradiční vánoční jarmark. Naladit na Vánoce jsme se mohli při balení dárků, výrobě andálků a přáníček. Zajímavá byla ukázka pletení košíků z vrbového proutí. Při ochutnávce punče a domácí štolky jsme mohli poslušchat vánoční písně a koledy v podání našich žáků.

Vánoční jarmark

Budišovský tukan

Druhý ročník pěvecké soutěže jednotlivců a duet se uskutečnil v pátek 21. listopadu od 16.00 hodin v nové relaxační učebně. Do letošního ročníku se přihlásilo dvacet sedm interpretů ve všech věkových kategoriích. Mezi nejmladší účastníky patřila děvčata z MŠ Budišov a MŠ Náraveč.

Jihlavský slavík

V sobotu 29. listopadu se děvčata naší školy zúčastnila pěvecké soutěže Jihlavský slavík v Jihlavě. V nejmladší kategorii jednotlivců a duet (0–14 let) reprezentovalo naší školu jedenáct žáků.

V kategorii jednotlivců získala třetí místo Veronika Rausová, čestné uznání obdržela za svůj výkon Gabriela Mahelová. V kategorii duet získala třetí místo Michaela Šanderová a Tereza Strnadová.

Čertovské dopoledne

V pátek 5. 12. – den před svátkem Mikuláše – se uskutečnilo na naší škole Čertovské dopoledne.

Žáci 9. ročníku se ujali příprav, které trvaly několik týdnů, aby mohlo vše proběhnout v pohodě.

V pátek ráno se převlékli do masek a kostýmů a netrpělivě čekali na mladší kamarády z 1. stupně ZŠ a také na děti z mateřské školy. Dopoledne zahájili zpěvem vánočních písní, poté se představily jednotlivé třídy se svým pěkně připraveným programem. V další části si děti vyzkoušely různé aktivity: skákaly v pytli, stavěly komín, házely na cíl, skládaly puzzle, vybarvovaly omalovánky, poslouchaly čertovské pohádky, které jim předčítal Mikuláš, vyrobily si čertíka a prošly stezkou odvahy. Na závěr dostaly děti sladkou odměnu, někteří i uhlí a všichni společně si zazpívali koledu Štědrý večer, která navodila hezkou atmosféru blížících se Vánoc.

Výuka v angličtině

Ve čtvrtek 11. 12. 2014 navštívila naši školu paní E. Koudelíková, aby žákům 4. a 9. ročníku přiblížila adventní dobu trošku jinak – v angličtině. Děti se po skupinkách sešly v relaxační učebně, kde si s nimi lektorka anglicky povídala, zhlédly kreslený vánoční příběh, hrály si s plyšovými zvířátky, pracovaly s vystřihovánkami. Během celé vyučovací hodiny nezaznělo z úst lektorky slůvko česky, a také žáci hovořili anglicky. Přesto byli z této hodiny velice nadšeni a hodnotili ji velmi kladně.

Akce se uskutečnila v rámci aktivit rozvoje klíčových kompetencí žáků.

Hele lidi

Úžasný výchovně vzdělávací program si doslova na vlastní kůži zažili žáci třetího a čtvrtého ročníku. Navštívili nás výborní lektori ze sdružení Slepíši v Tasově. Zkusili jste si někdy nevidět? My ano a vůbec to nebylo jednoduché.

Akce byla uskutečněna v rámci projektu OPVK, za podpory ESF v ČR, program pro rozvoj klíčových kompetencí – Klíč k poznání.

Vánoční besídka

Ve čtvrtek 18. 12. 2014 proběhla v sále školy již tradiční předvánoční besídka žáků naší školy a pěveckého sboru Domino. Diváci se ve zcela zaplněném sále zaposlouchali do známých i méně známých vánočních písní či koled, a mohli tak alespoň na chvíli zapomenout na všední problémy, starosti a shon – tolik typický pro předvánoční čas. Všichni účinkující byli odměněni bouřlivým potleskem.

Hele lidi

Prodaná nevěsta

V pátek 19. 12. 2014 večer, těsně před vánočními prázdninami, se zájemci od šesté do deváté třídy vypravili za výjimečným kulturním zážitkem: v Janáčkově divadle v Brně zhlédli operní představení *Prodaná nevěsta* od Bedřicha Smetany. Náležitě poučení, co je vlastně čeká, slavnostně oděni a s dobrou náladou procházeli prostorami divadla, v němž byli mnozí poprvé, a kromě atmosféry si vychutnali i operu, která je zaujala.

Lyžování na Fajtově kopci

Žáci prvního stupně se zúčastnili třídního pobytu v přírodě s lyžováním na Fajtově kopci ve Velkém Meziříčí. Přes počáteční neúspěchy se většina z nich naučila bezpečně sjíždět svah.

Holocaust

V letošním roce uplyne sedmdesát let od ukončení 2. světové války. 27. 1. jsme uspořádali besedu o holocaustu s panem Dr. Kuxem. Poutavého vyprávění se zúčastnily třídy druhého stupně ZŠ.

Dopolední vyučování

Ve čtvrtek 22. ledna jsme naši školu opět otevřeli všem, kteří se chtěli podívat na dopolední výuku obohacenou aktivitami pro rozvoj klíčových kompetencí. Veřejnost tak mohla nahlédnout do všech tříd na 1. i 2. stupni ZŠ a o přestávkách diskutovat s pedagogy o různých metodách a formách práce ve vyučovacích hodinách.

Akce byla uskutečněna v rámci projektu OPVK, za podpory ESF v ČR, program pro rozvoj klíčových kompetencí – Klíč k poznání.

Prezentace žákovských projektů

Projekt OP VK Moderní výukou k rozvoji klíčových kompetencí žáků na ZŠ Budišov slavnostně vyvrcholil prezentacemi žákovských projektů v nově vzniklé interaktivní učebně školy.

Samotným prezentacím předcházela ukázková hodina žáků 1. třídy.

Následovaly ukázky projektů žáků. Komentované powerpointové prezentace byly žáky, pod vedením jejich učitelů, zajímavě zpracované.

Devět skupin žáků představovalo své práce před celou řadou pozvaných hostů – například před svými blízkými, zástupci městyse, ale také před návštěvou ze školského odboru KÚ v Jihlavě – paní Mgr. Kolčavovou.

Po úvodních slovech byli přítomní seznámeni s obsahem projektu a poté už přišla řada na nedočkávané a trochu nervózní žáky.

A jaká byla témata prezentovaných projektů?

Prvníci ZŠ Budišov, Místo, kde žijí, My home, Třídírna, Moje škola, Škola u nás a v Anglii, Technika v období světových válek, Literární příběh z regionu, 1. světová válka.

Celé odpoledne se neslo ve svátečním duchu a pocitu dobře odvedené práce.

Ukázka z žákovského projektu Literární příběh z regionu
(autory jsou žáci 5. tř. – M. Matoušek, D. Horký, T. Koš):

Fialový kámen

Před mnoha lety, žil v Budišově hrabě jménem Amet von Budishau. Byl velmi lakomý, jeho poddaní museli pro něj tvrdě pracovat. Přes den pracovali na hraběcích polích. Na vlastní záhumenky se dostali až za tmy. Z toho mála, co sami vypěstovali, museli většinu odevzdat hraběti jako různé poplatky. Ameta nikdo neměl rád.

Poddaní se proti tomu začali bouřit, proto vyslali svého zástupce ke králi, aby jim pomohl zajistit živobytí na zimu. Král brzy pochopil, že Amet překročil své pravomoci a zbídačil pro svou lakotu celý kraj. Král Ametovi nařídil, aby veškeré své bohatství rozdal jeho poddaným. Pokud tak neučiní, bude o hlavu kratší.

Amet byl však velmi lakomý a rozhodl se, že raději prchne ze země s veškerým bohatstvím, než by je měl rozdat poddaným. Všechny svoje drahé kameny nechal naložit do truhlice. Tu potom potají naložil v noci do svého kočáru a vydal se na útěk. V okamžiku, kdy jeho kočár vjížděl do zámecké zahrady, začala veliká bouře. Hrabě však jen práskl bičem a pobídl koně k cvalu. V okamžiku, kdy kočár přejížděl mostek u zahradníka domu, udeřil do něj blesk.

Blesk proměnil celý kočár v ohnivou kouli. Žár byl tak veliký, že rozpustil drahé kameny a ty se potom ztratily v rozvodněném potoku. Z celého spřežení zůstali jen splašení koně a ohořelá tráva na mostku.

Po kraji se rozkřiklo, že hrabě Amet zmizel. Poddaní ho začali hledat, ale našli jen koně a ohořelou trávu na mostě. V potoce potom našli krásné bílé kameny s fialovými krystaly nesmírné ceny. Amet sice nikomu nechyběl, ale aby nikdo nezapomněl na jeho krutovládu, nazvali ten kámen Ametyst.

Akce byla uskutečněna v rámci projektu OPVK, za podpory ESF v ČR, program pro rozvoj klíčových kompetencí – Klíč k poznání.

Kroužek fyziky na gymnáziu v Třebíči

Ve středu 14. 1. se žáci naší školy účastnili vzdělávacího kroužku na gymnáziu v Třebíči. V laboratoři fyziky ověřovali Ohmův zákon s využitím moderních souprav a počítačů. Výsledky měření zpracovávali pomocí počítače.

Školní ples

V den pololetních prázdnin se uskutečnil druhý školní ples. I tentokrát si doufáme tvrdit, že byl úspěšný. Snad se Vám všem, kteří jste se s námi přišli bavit a zatančit si,

líbil. Těšíme se, že se potkáme i příští rok, kdy se pobavíme přinejmenším stejně dobře. Děkujeme tímto všem, kdo přispěli do tomboly a ke zdárnému zajištění plesu.

Stavebnice Merkur

Od druhého pololetí školního roku mají naši žáci možnost využívat ve výuce stavebnice Merkur. Hlavním cílem jejich používáním je zvýšit manuální zručnost žáků od nejnižších tříd a vést je k technickým oborům. Škola zakoupila šest stavebnic v hodnotě 23 000 Kč, a to díky sponzorským darům.

Keramika pro dospělé

Během ledna a února jsme se třikrát sešli ve školní keramické dílně.

Mnohé dospělé provázely jejich děti, které si během kurzu vyrobily svá dětsky krásná a neopakovatelná dílka.

Zápis žáků do 1. třídy

Ve školním roce 2014/2015 proběhl zápis do 1. třídy ZŠ Budišov 13. února. Aby byl zajištěn hladký průběh zapisování, mohli rodiče své dítě zapsat do tabulky na určitý čas. Pro děti byl připraven doprovodný program, o který se postarala děvčata z 9. třídy. Zapisovalo osm vyučujících ve čtyřech třídách. Celkem bylo zapsáno 27 žáků.

Zápis žáků do 1. třídy

První pomoc do škol

Naše škola se pravidelně zapojuje do programu První pomoc do škol. Zkušený instruktor z organizace Český červený kříž Třebíč pan Bouda přednáší žákům 8. třídy, představuje různé modelové situace, vysvětluje zásady první pomoci a ukazuje zdravotnické pomůcky.

Zimní lyžařský výcvikový kurz

Letošní osmáci absolvovali lyžařský kurz v Jeseníkách ve středisku Loučná nad Desnou. Podmínky k lyžování byly příznivé a tak si užili nejen sjezdového lyžování, ale také běžkování. Sportovali nejen v okolí Loučné, ale také na Červenohorském sedle. Na běžkách se podívali dokonce i na Praděd.

Za kolektiv pedagogů ZŠ Budišov Jana Janová

Oprava věžních hodin v zámku

Věžní hodiny na nádvoří budišovského zámku se zastavily a nikdo si už asi nevzpomene kdy. Bydlím hned naproti, a přestože ciferník je otočený do nádvoří a nelze jej spatřit ani z ulice ani z mého domu, přál jsem si jejich chod obnovit.

Staré čínské přísloví říká, že „pokud člověk opravdu něco chce, není na světě síla, která by mu v tom zabránila.“ A vida, na podzim loňského roku mně byl umožněn přístup do věže. Hurá!

Ač nejsem hodinář ani mechanik, ale obyčejný Ferda Mravenec – práce všeho druhu, bylo již při první prohlídce zřejmé, že mechanismus hodin má velice zanedbanou údržbu. Také byly zřejmé tři závady, které se zdály být opravitelné.

Následovalo několik dnů pozorování a zkoumání chodu stroje. Výměna klínového řemene, kterým je propojen elektromotor zdvihající závaží. Také promazání celého soukolí, neboť lidstvu je známé pořekadlo, že „kdo maže, ten jede!“ Také jsem měl na paměti, že „není dovoleno mazat žádný stroj za chodu.“ Jak se člověk snaží dbát všech bezpečnostních pouček, úplně jsem zapomněl si vzít do věže helmu a třísknul jsem se do hlavy. To je hned! Člověku se buď rozsvítí, nebo si způsobí zranění. Sláva, hodiny se rozběhly. Je úžasné, když tento chronometr našich předků opět ukazuje a odbíjí čas. Vůle něco dokázat je tak silná a není k tomu potřeba nic víc než 28 korun na zakoupení klínového řemenu.

Rovněž jsem musel zasklít rozbité okénko, aby se zabránilo hnízdění ptáků. Ještě pro další generace obsluhy založím deník údržby i s popisem nastavení času a zvonění.

Dále mě čeká úklid prostoru strojovny a zametení stále původního dřevěného schodiště. Tím bude servis kompletní. Nebo, jak v Budišově říkáme, bude to „v cajku“. Však co kdyby v budoucnu do Budišova zavítal nějaký ministr nebo i prezident?

Václav Kosina, Budišov; foto autor

Nejsou peníze?

Ke konci února nám zavolaly kamarádky, že se jdou podívat do zámeckého parku, někdo prý tam rozbil několik oken ve skleníku. Musím přiznat, že mě to nepříjemně překvapilo.

V duchu jsem se přenesl o několik let nazpátek, do doby starosty obce Ladislava Péti, kdy došlo k rozsáhlé renovaci jak zahradnického domku, tak zmíněného skleníku. V průběhu prací jsem tam dělal fotky a viděl, o jak rozsáhlé úpravy (především u zahradnického domku) se jednalo. Pokoušel jsem se odhadnout, kolik to vše muselo stát. Dodnes to nevím, dá ale předpokládat, že to musela být poměrně velká suma (není podstatné, že tyto peníze pocházely z dotace).

S výsledkem této rekonstrukce se mohli obyvatelé Budišova seznámit především při 470. výročí povýšení Budišova na městečko, kdy byly tyto prostory zpřístupněny veřejnosti a nejen to, ve dvou místnostech byla výstava mých fotografií a v dalších byly k dispozici různé tiskoviny a materiály vztahující se k obci. Ve skleníku upoutala výstavka keramiky dětí základní školy a květinové dekorace Zahradnictví Molnár. Myslím si, že většina návštěvníků byla příjemně překvapena tím, co viděla, a mnozí se i těšili, že tyto prostory budou i v budoucnu využívány pro podobné účely.

Jak se časem ukázalo, byly tyto naděje liché. Kromě několika akcí zeje zahradnický domek prázdnotou. Na tuto prázdnotu viditelně doplatil již zmíněný skleník.

Zabránit vandalům v rozbíjení oken nelze, ale lze okna v době co nejkratší opravit, aby nedocházelo k ještě větší devastaci. Lze opatřit dveře zámek místo pohozené cihly, která vstupu do skleníku zabrání jen stěží. Tento stav trvá od listopadu loňského roku. V tomto případě si myslím, že se zde argument „nejsou peníze“ použít nedá.

Další problém se týká zahradnického domku. Už před několika lety jsem upozorňoval na prasklinu v žulovém nosném sloupu před vstupními dveřmi do domku, bez jakékoli odezvy.

Nabízí se několik otázek. Jak je možné, že si tohoto neutěšeného stavu nikdo nevšiml? Jak je možné, že nedošlo alespoň k minimální nápravě? Odpovídá někdo za zahradnický domek a skleník? Paradoxně odpovědi na toto nejsou podstatné. Zde už slova nestačí. Zde se musí především konat, a to rychle! Časem by mohlo dojít k devastaci, jejíž náprava by byla tak finančně náročná, že by prakticky nebyla možná. A v této chvíli by se konečně našla odpověď na otázku z titulku článku – peníze nejsou!

1. března 2015

Karel Pavlíček

Skleník

Skleník uvnitř

Detail sloupu zahradnického domku

Absurdity

Lidé je vypouštějí z úst, aniž si možná uvědomují jejich obsah. Když domyslíte, co to znamená, zrodila čeština opravdu barvitá rčení.

Mám jen dvě ruce, brání se ten, který nestíhá práci. Jasně, to vidím taky, nejsi přece monstrum! Mohu se uběhat, lituje své nohy čišník nebo fotbalista. Tak co napodobit stonožku, ty dokonalý Homo sapiens! „Jsem z toho blázen,“ diví se manžel. „Vždyť ti to pořád říkám,“ myslí si uspokojená choť, že to její milovaný protějšek konečně pochopil. Ale moudrá manželka se nad slabostmi mužů vždy usmívá jen nenápadně, „pod vousy“. „Z té podlahy by se dalo jíst,“ dává na obdiv své úsilí o čistotu domácnosti žena. Ale my přece máme stůl a talíře, opáčí humorně člen rodiny, který dělá největší nepořádek. Nebo takové „oko za oko, zub za zub“. To za čas tady budou jen slepí a bezzubí? Nebo „ty po mně kamenem, já po tobě chlebem“. Ale také přece platí „jak se do lesa volá, tak se z Brců ozývá“.

Jsem taky jenom člověk, úpíme pod zběsilým náparem událostí života. Marně ale žádáme osud o shovívavost a pochopení. Opice, nám nejbližší tvorové, se také nikdy nesebelitují! Tak si trp, pyšný člověče, a neskuhrej! Učinil ses přece dobrovolně pánem všeho tvorstva a naložil na sebe mnohdy větší tíži, než tvá shrbená ramena unesou.

Toto všechno chápu. Co je ale nepochopitelně absurdní, jsou některé situace kolem nás. Tak na příklad, jak se soudci s obrovskými platy derou o svoje vyšší platy, vymlouvajíce se na svou nepodplatitelnost. Jak se bojíme pojmenovat některé nové situace v civilizovaném světě, třeba to, co se děje s naší měnou, jestli na školách dát více prostoru nadaným žákům, nebo všem stejně, bez ohledu na schopnosti a ambice. A nebo co s přistěhovalectvím. Potřebujeme elektřinu na svícení a pro pohon strojů, televize a počítačů, v budoucnosti elektromobilů, ale nevíme, kam s radioaktivním odpadem. To se prý bezprostředně Budišova týká!

Když si teď sesumarizujete všechny negativní zprávy z médií, máte pocit, že život lidstva visí doslova „na vlásku“. No a to je hodně tenká hmota. Na „vlas“ také dojel i vztah mého známého. Jeho choť mu jej našla na saku, a už to začalo... možná si to dovedete představit!

A ten současný, mnohdy absurdně, tedy nelogicky, chovající se svět? Obezita a rakovina je druhá stránka našeho blahobytného života. Lidé prý raději zaplatí léčbu svého psiho miláčka, než svoje ošetření či lázně.

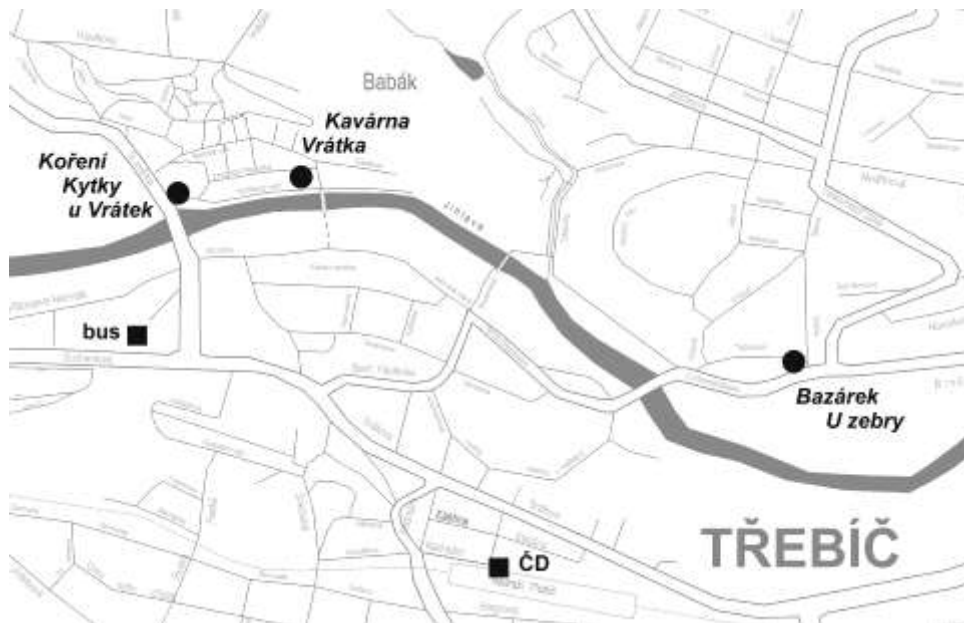
Tak co s tím? Já se snad z toho všeho picnu!

Ing. Rostislav Tesař

Třebíčská Vrátká

Občanské sdružení Vrátká založila v roce 2008 Zdenka Palátová, která je sama neslyšící. Já zde pracuji od roku 2010 a v roce 2013 jsem se stala předsedkyní tohoto sdružení. Hlavním cílem organizace je poskytnout podporu a pomoc osobám se zdravotním postižením. Sdružení zajišťuje podporované zaměstnávání a pracovní rehabilitaci zdravotně znevýhodněným občanů z Třebíče a jejího okolí. Dále nabízí

možnost vzdělávání, rekvalifikace a sociální službu sociální rehabilitace. Sdružení se zúčastňuje řady společenských akcí, na kterých prodává nejen občerstvení z kavárny, ale také výrobky z chráněné dílny, a tím prezentuje práci handicapovaných.

V židovské čtvrti provozujeme chráněnou Kavárnu, kterou zásobujeme pečivem z vlastní pekárny. Mezi další provozovny sdružení, které určitě stojí za zmínku, patří i provozovny Koření a Kytky u Vrátek. V květinářství můžete kromě aranžovaných květin či suché vazby zakoupit také výrobky pocházející od jejich handicapovaných zaměstnanců, proutěné výrobky, ručně šité dárkové předměty nebo zboží z e-shopu Vrátek. Obnošené oblečení, které by mohlo ještě sloužit dalším, můžete přinést do Bazárku U zebry, který se nachází na Cyrilometodějské ulici v Třebíči. Zboží, které je již dále neprodejně, děvčata na provozovně vytřídí a dále použijí např. při tkaní koberečků. Vrátko také vlastní několik trafik v Třebíči a provozují šatnu na poliklinice Vltavinská.

V loňském roce se Vrátko zapojila do soutěže, kterou vyhlásila Česká televize a Nadace ČEZ, pod názvem Příběhy neobyčejné energie. Z více než 550 žádostí se Vrátko proboujalo až do finále 8 příběhů a režisérka Theodora Remundová o nich natočila třicetiminutový dokument „Vrátko“. O vítězi rozhodovali televizní diváci svými SMS zprávami a díky hlasům od diváků obsadila Vrátko krásné druhé místo.

Při své návštěvě Třebíče si proto nenechte ujít příležitost a navštivte některou z jejich provozoven, určitě to stojí za to.

<http://kavarna-vratka.unas.cz>

*Bc. Irena Rybničková, předsedkyně Vrátko, o. s.
mapka Geoding Třebíč*

Kytky u Vrátek s předsedkyní

foto Ladislav Dokulil

Oslavička – kříž v kruhu

Téměř každý měsíc v roce, bývá to většinou první úterý v měsíci, se schází v třebičské restauraci „U Grica“ společnost, která se zabývá historickými událostmi a dějinami. Schází se zde lidé, kteří mají neuvěřitelné znalosti z vojenské historie. Při říjnovém setkání mě oslovil pan Josef M. „*Emane víš o tom kamenu u Oslavičky, na kterém je v kruhu vytesaná svastika?*“ První, co mne napadlo, bylo, že myslí kámen, který stojí ve směru na obec Rohy. „*Poček, myslíš tím křížem hákový kříž?*“ „*Ne, ne, normální kříž v kruhu. Ten kámen leží u křížku, když se vydáš z Oslavičky směrem na Telečkov. Je zde nově vyznačená odbočka na rozhlednu Rubačka. A od odbočky už uvidíš po levé straně silnice křížek a u něj leží ten kámen. Já jsem chodil do Telečkova často, měl jsem odtud ženu, ale toho kamenu jsem si nikdy nevšimnul.*“ Během krátké doby jsem za překrásného počasí u křížku stál. Náhle. Na rozdíl od podobného kamene u Rohů je tento menší, šířka asi 85 cm, leží, jeho „*výška*“ je 68 cm. A co je nejzajímavější, průměr kruhu je přesně 30 cm, stejně jako u kamene na katastru obce Rohy! Dá se předpokládat, že autorem díla je stejný kameník. A téměř s jistotou říct, že se zde neudála žádná nešťastná událost, ale že se jedná o vyznačení nějakých hranic. O jaké hranice jde a v které době sem byl kámen zasazen, po tom musím dále pátrat. Pochopitelně jsem měl z nálezu

radost. Ale pro jistotu a názor jiných jsem oslovil kolegy ze Společnosti pro výzkum kamenných křížů a další lidi, které tyto artefakty zajímají. „Ahoj kluci! Tak se mi povedlo najít dvojče, bratříčka, kamene u Rohů. Začínám věřit, že se jedná o vyznačení nějakých hranic.“

Ing. František S., Ústí n. Labem: „Gratuluji k nálezům. Když jsi nám ukazoval na jaře ten první kámen, moc mě to nebralo... říkal jsem si, že nějaký kameník trénoval, nebo něco na ten způsob. V Aši se Jarda Dietl divil, že jsem o tomto kameni nemluvil, že podle něj jde o křížový kámen. Teď, když se objevil druhý kámen s rytinou kříže v kruhu, tak to je jiná. Žádné trénování kameníků, ale vypadá to skutečně na nějakou mezní značku.“ Pavel V., Jihlava: „Podle mého názoru je to buď hraničák, nebo mýtný kámen (podle kříže v kruhu), zajímavý kámen. Josef V., Hodov: „Určitě je to buď mýtný, nebo hraniční kámen. Přikláněl bych se k tomu hraničníku, obzvlášť, když jsi našel dva v podstatě totožné kameny na různých místech.“ Hned druhý den přišly doplňovací informace. „Díval jsem se do mapy z roku 1835 pro obec Oslavičku a ten kámen na Rohy skutečně může být hraničním kamenem mezi těmito obcemi, dokonce v té staré mapě je ta hranice vyvedena tak, že to vypadá, že sem ty kameny i zakreslili – v tom případě by jich mohlo být po okolí víc.“ Za hodinu přišla další zpráva: „Tak jsem se díval i na ten druhý kámen u Oslavičky a určitě je to také hraničník. Potkávají se tu dokonce tři hranice: Oslavička, Telečkov a Baliny.“ Tak se mi snad za pomoci kolegů podařilo trochu odhalit tajemství starých kamenů. Zbývá ještě zjistit, v které době byly tyto kameny do země zasazené a zda se podaří ještě nějaký najít.

Je jaro, nejlepší doba na hledání, pomůžete v pátrání? To bych si moc přál.

Emanuel Nožička

Budišov objektivem Stanislava Bačáka

Potápka černokrká

Česká společnost ornitologická každoročně vyhláší pro daný kalendářní rok zástupce jednoho z našich ohrožených ptačích druhů. Snahou této informační kampaně je upozornit širokou veřejnost na problémy vyplývající ze stále se zhoršujících životních podmínek pro potřeby našich ptačích sousedů a přátel. V minulých letech to byly např. kukačka obecná, koroptev polní, břehule říční nebo čáp bílý a černý.

Ptákem roku 2015 vybrali ornitologové potápku černokrkou (*Pediceps nigricollis*), nenápadného ptáka našich rybníků, především proto, že během několika málo let z naší přírody téměř vymizel. V 70. letech minulého století byla naší nejhojnější potápkou. Od osmdesátých let prudce klesá její četnost. V letech 1985–89 bylo napočítáno asi 5000 hnízdicích párů, v roce 1994 asi 1500 párů a v roce 2000 pouhých 800 párů. Tento prudký pokles není zcela vyjasněn a jednou z možných příčin může být, kromě znečištění, i pokles počtu hnízdních kolonií racka chechtavého, ve kterých převážně hnízdí. Pokles pokračuje i nadále, v roce 2003 bylo napočítáno už jen 400 hnízdicích párů.

Potápka černokrká je typickým ptákem rybníků, její potravou jsou vodní larvy hmyzu, korýši a v malé míře i drobné rybky. V době námluv jsou samečci na hlavě ozdobeni výrazně žlutými pírkami připomínajícími ouška. Dospělá potápka váží asi 400 g, měří kolem 35 cm a dožívá se až 4 let. Potápky jsou typicky monogamní ptáci, žijí tedy v trvalých párech. Jsou tažné, do zimovišť odlétají v říjnu. Na hnízdiště se vrací oba ptáci společně během března. Hnízdo si staví pár z vodních rostlin v mělké vodě. V dubnu

samička snese tři až pět, vzácně sem bělavých vajíček, která při opuštění hnízda pečlivě zakrývá rostlinami. Vajíčka tak po určité době od tlejících rostlin hnědnou.

Mlád'ata se líhnou asi za 22 dnů a po oschnutí hned skáčou do vody. O mlád'ata pečuje především sameček, který je často vozí na zádech. Jsou tak chráněna před prochlazením. Samička v té době začíná s druhou snůškou.

Pro návštěvníky budišovského zámku je k vidění kromě stovek dalších exponátů ptáků, savců, plazů, obojživelníků a ryb i zmíněná potápka černokrká, a to hned v několika exemplářích. Největší zpřístupněný zoologický depozitář přivítá první návštěvníky v květnu a své brány zavře v říjnu.

Otevírací doba: květen, září

pondělí, úterý	zavřeno
středa, čtvrtek, pátek	8.00–12.00 hod
sobota, neděle	8.00–11.00 hod 14.00–16.00 hod

Vstupné:

základní	70 Kč
snížené	35 Kč
duben, říjen	na objednávku
tel. 737 823 873	

PS. Jistě se už těšíte na Den muzeí tradičně s průvodci z řad žáků budišovské základní školy. Tato hojně navštěvovaná akce nás čeká 16. 5. 2015 od 9.00 hod. Už teď jste všichni srdečně zváni.

Jana Pavlíčková, průvodkyně

SPORT

V Budišově vyrůstají talentovaní triatlonisté

Jednoho veleúspěšného sportovce už Budišov má. Překážkář Petr Svoboda, svého času nejrychlejší běloch nad vysokými ploty, vyrostl právě v obci na severu Třebíčska. A kdo ví, třeba zde rostou jeho následovníci. I když v poněkud odlišném sportu. Za pár let by tak Budišov mohl být známý jako líheň triatlonových talentů.

Oddíl Triatlon Budišov vznikl koncem roku 2013. Vedou je Milan a Lenka Procházkovi. Mladí závodníci trénují jednou týdně v bazénu, jednou týdně na kole a jednou týdně běhají nebo cvičí v tělocvičně. Jeho osm zakládajících členů už sbíralo v loňském roce svoje první úspěchy. Jezdí na běžecké a triatlonové závody po Vysočině. Ve své kategorii dominuje Mírek Křehlík, úspěchy sbírá také Tomáš Kazda, Tomáš Homola nebo Natálie Roušová. V současné době má oddíl 13 členů (Stanislav Toufar, Filip Čech, Michal Rohovský, Ivana Jurová, Michal Večeřa, Lukáš Coufal, Lukáš Langer, Kristýna Toufarová a Linda Obůrková, Martin Kareta se odstěhoval).

Mezi všemi je zdravá soutěživost, chtějí porazit jeden druhého, což je motivuje k lepším výkonům. Dalším podnětem je post trenéra, který je coby úspěšný závodník pro své žence vzorem. Nevýhodou triatlonu je jeho vyšší finanční náročnost. Závodníci potřebují kolo, běžecké boty a musejí jezdit trénovat plavání na třebíčskou Lagunu. Právě plavání je totiž pro začínající závodníky největší slabinou. Budišovští se však mohou spolehnout na podporu rodičů a sponzorů. Díky ní se podařilo v loňském roce pořídit všem cyklistické a běžecké dresy a vyjet na podzimní soustředění.

Podle slov trenéra Milana Proházkzy se i letos budou snažit jeho svěřenci dělat dobré jméno Budišovu a to nejen na krajské úrovni.

Rozlosování I. A třídy, skupina B, ročník 2014/2015 – jaro 2015

FC Budišov-Nárameč A, hřiště Budišov

Kolo	Datum	Den	Utkání FC Budišov-Nárameč A	Začátek
15.	29.3.	neděle	Hrotovice – FC Budišov-Nárameč A	15.00 hod.
16.	5.4.	neděle	FC Budišov-Nárameč A – Rantiřov	15.30 hod.
17.	12.4.	neděle	Nová Ves – FC Budišov Nárameč A	15.30 hod.
18.	19.4.	neděle	FC Budišov-Nárameč A – Vrchovina B	16.00 hod.
19.	26.4.	neděle	FC Budišov-Nárameč A – Velké Meziříčí B	16.00 hod.
20.	3.5.	neděle	Vladislav – FC Budišov-Nárameč A	16.30 hod.
21.	10.5.	neděle	FC Budišov-Nárameč A – HFK Třebíč B	16.30 hod.
22.	16.5.	sobota	Náměšť n. Osl. – FC Budišov-Nárameč A	16.30 hod.
23.	24.5.	neděle	FC Budišov-Nárameč A – Štěpánov	16.30 hod.
24.	30.5.	sobota	Želetava – FC Budišov-Nárameč A	16.30 hod.
25.	7.6.	neděle	FC Budišov-Nárameč A – Žďár n. Sáz. B	16.30 hod.
26.	14.6.	neděle	Kouty – FC Budišov-Nárameč A	16.30 hod.

Rozlosování III. třídy, skupiny A, ročník 2014/2015 – jaro 2015

FC Budišov-Nárameč B, hřiště Nárameč

Kolo	Datum	Den	Utkání FC Budišov-Nárameč B	Začátek
15.	28.3.	sobota	FC Budišov-Nárameč B – Náměšť n. Osl. C	15.00 hod.
16.	5.4.	neděle	Pyšel – FC Budišov-Nárameč B	15.30 hod.
17.	11.4.	sobota	FC Budišov-Nárameč B – Valeč	15.30 hod.
18.	19.4.	neděle	Radkovice – FC Budišov-Nárameč B	16.00 hod.
19.	26.4.	neděle	Koněšín – FC Budišov-Nárameč B	16.00 hod.
20.	2.5.	sobota	FC Budišov-Nárameč B – Hartvíkovice	16.30 hod.
21.	9.5.	sobota	Hrotovice B – FC Budišov-Nárameč B	16.30 hod.
22.	16.5.	sobota	FC Budišov-Nárameč B – Myslibořice	16.30 hod.
23.	23.5.	sobota	Mohelno – FC Budišov-Nárameč B	16.30 hod.
24.	30.5.	sobota	FC Budišov-Nárameč B – Rouchovany	16.30 hod.
25.	7.6.	neděle	Svatoslav – FC Budišov-Nárameč B	16.30 hod.
26.	13.6.	sobota	FC Budišov-Nárameč B – Dukovany B	16.30 hod.
14.	20.6.	sobota	Rapotice B – FC Budišov-Nárameč B	16.30 hod.

FC Budišov-Nárameč dorost

Kolo	Datum	Den	Utkání FC Budišov-Nárameč dorost, hřiště Nárameč	Začátek
10.	18.4.	sobota	Dobronín – FC Budišov-Nárameč	13.30 hod.
11.	25.4.	sobota	FC Budišov-Nárameč B – Dušejov	13.30 hod.
12.	2.5.	sobota	Nové Syrovce – FC Budišov-Nárameč	14.00 hod.
13.			Volno	
14.	16.5.	sobota	FC Budišov-Nárameč – Bedřichov	13.30 hod.
15.	24.5.	neděle	Jemnicko – FC Budišov-Nárameč	13.30 hod.
16.	30.5.	sobota	FC Budišov-Nárameč – Puklice	13.30 hod.
17.	7.6.	neděle	Brtnice – FC Budišov-Nárameč	15.00 hod.
18.	13.6.	sobota	FC Budišov-Nárameč – Dukovany	13.30 hod.

Běh na 60 m překážek

Budišovský rodák Petr Svoboda obhajoval zlato z Paříže 2011. Jeho zdravotní problémy jsou dostatečně známé. V Praze na halovém mistrovství Evropy se postavil znovu na start běhu na 60 m překážek.

Z rozběhu postoupil na 3. místě časem 7,66 s a bylo vidět, že si svou pozici pro postup kontroluje a ke konci to až tolik nerval.

V semifinále už dal „podlahu“ a nejlepším českým letošním časem 7,61 s obsadil 2. místo za později bronzovým Francouzem Wilhemem Belocianem.

Ve finále mu na začátku nepřišla noha a trochu ztratil, přesto výsledný čas 7,67 s nebyl z nejhorších, ale v maximálně vyrovnaném souboji stačil jen na 8.místo. Francouzskou pomstu za Paříž spolu s Belocianem dovršili zlatý Pascal Martinot-Lagarde (kdo jiný?) za 7,4 s a stříbrný Dimitri Bascou.

Přesto po všech těch zraněních svítá naděje na lepší časy, těšme se na léto.

Ladislav Dokulil

POČASÍ

Měsíční úhrn srážek

prosinec 2014	29,3 mm
leden 2015	41,4 mm
únor 2015	5,3 mm

Měsíční úhrn srážek za rok 2014

leden	26,4 mm
únor	18,0 mm
březen	17,3 mm
duben	13,6 mm
květen	144,5 mm
červen	26,4 mm
červenec	87,5 mm
srpen	97,4 mm
září	115,9 mm
říjen	32,5 mm
listopad	38,1 mm
prosinec	29,3 mm
Celkem	646,9 mm

Přišlo poštou - Poznámky k článku Vztah obyvatel od Horky k jaderné energii v Budišovském zpravodaji 2/2014

K získání pozitivního vztahu obyvatelstva ke geologickému průzkumu a stavbě úložiště radioaktivního odpadu v oblasti Horka, byl použit „sociologický“ průzkum Západosmoravské školy v Třebíči, o. p. s. Bez ohledu na to, že v referendu v Budišově a přilehlých obcích byla velkou většinou 90 % stavba úložiště zamítnuta.

Co je to za průzkum, který byl předložen? Je tento průzkum objektivní, a co je jeho pravým účelem? Má být především manipulováno obyvatelstvo, aby změnilo svůj názor?

Společnost Energie Třebíč, která má název Zájmové sdružení energetické Třebíčsko, která ve spolupráci se Západosmoravskou vysokou školou Třebíč průzkum provedla, je sdružení, které si dalo za úkol: „...k jednoznačnému definování perspektivy provozu a rozvoje jaderné elektrárny Dukovany...“ Ve znaku má kromě jiného logo ČEZ a SÚRAO.

Západosmoravská vysoká škola Třebíč, o. p. s. je privátní vysoká škola, která pro privátní zájmovou skupinu provádí „výzkum“, jehož cílem je rozšířit jadernou elektrárnu Dukovany. Tato škola je členem zájmového sdružení Energetické Třebíčsko. Z toho vyplývá: Výzkum není nezávislý, a proto také není objektivní. Tento neobjektivní výzkum má sloužit k tomu, vsugerovat obyvatelstvu, že většina by souhlasila s geologickým průzkumem, ale ne se stavbou úložiště jaderného odpadu za stávajících, ale ještě projednávaných podmínek.

Jak už bylo řečeno, většina obyvatelstva z obcí kolem Horky, se už proti úložišti vyslovila. Toto rozhodnutí je správné akceptovat. Při tom je návrh k souhlasu s geologickým průzkumem a se zamítnutím úložiště protichůdný a nevěrohodný.

Nyní k pohnutkám, pro které jsme proti úložišti v lokalitě Horka. Výstavba takového úložiště by znamenala na dlouhá léta nepředstavitelně obrovské staveniště. Kvalita života by se v celém širokém okolí v důsledku dopravy, prachu, hluku, špíně atd. těžce poškodila. Krása přírody by byla v důsledku všech zásahů a změn neodvolatelně zničena. Myslíme si, že žádný peněžní obnos, byť by byl sebevětší, nemůže krásu této krajiny vyvážit. Navíc se očekávání pracovních míst na stavbu úložiště a jeho provoz nesplní. Tady budou zapotřebí specializované firmy i pracovní síly.

Kdo garantuje, že takové úložiště jaderného odpadu je perfektně zajištěno?

Co se stane s podzemními vodami, když obrovská část krajiny bude podkopána?

Jak bezpečný je převoz odpadu (uzavřené silnice, velká nasazení policie a masivní protesty jako v Německu)?

Bude se v budoucnosti v Hodově, Rudíkově, Budišově a jinde sklízet radioaktivní pšenice, kukuřice, brambora atd.?

Zoja a Thomas Unseld

Oprava

V minulém zpravodaji na str. 14 je v popisce k fotografii nepřesně uvedené příjmení u domu č. p. 59, správně je Káfuňkovi. Omlouváme se.

OBSAH

Hořký dým stoupá	1
ZE ZASTUPITELSTVA MĚSTYSE	2
Usnesení č. 2 z jednání zastupitelstva městyse Budišov ze dne 2. 12. 2014	2
Usnesení č. 3 ze zasedání zastupitelstva městyse Budišov ze dne 18. 12. 2014	3
Usnesení č. 4 ze zasedání zastupitelstva městyse Budišov ze dne 5. 1. 2015	3
Usnesení č. 5 ze zasedání zastupitelstva městyse Budišov ze dne 8. 3. 2015	4
Stočné na rok 2015	4
INFORMACE Z MĚSTYSE	5
Čistírna odpadních vod – rok provozu	5
ZPRÁVY	8
Bolid na Budišovem	8
Vánoční potrubování	9
Cordial String Quartet v budišovském kostele	10
Setkání se seniory	11
Radioaktivní odpad u Budišova?	13
Ples na sv. Valentýna	16
Budišovský ochotnický soubor rok 2015	20
Hlubinné úložiště v lokalitě Horka	20
Z HISTORIE	21
Z historie budišovské školy XXIII (ročník 1955)	21
JUDr. Richard Baratta – Dragono jmenován čestným občanem Budišova	25
Vzpomínka na 14. květen 1945	25
V Přibyslavicích byl už v 10 stol. benediktinský klášter	27
Doporučujeme knihy z našeho regionu	30
Z BUDIŠOVA A OKOLÍ	31
Potřebujeme informační centrum o úložišti?	31
Zdravý domov Vysočina ke skládce radioaktivního odpadu na Budišovsku	32
Úplatek nebo náhrada?? – Geologické průzkumy	34
Byl to omyl aneb Zase se mně něco vybavilo	35
Základní škola Budišov	37
Oprava věžních hodin v zámku	45
Nejsou peníze?	47
Absurdity	51
Třebíčská Vrátka	51
Oslavička – kříž v kruhu	55
Budišov objektivem Stanislava Bačáka	57
Potápka černokrká	58
SPORT	60
V Budišově vyrůstají talentovaní triatlonisté	60
Rozlosování I. A třídy, skupina B, ročník 2014/2015 – jaro 2015	61
Běh na 60 m překážek	62
POČASÍ	62
Přišlo poštou	63
Oprava	63

PŘÍLOHA 1/2015: TŘEBÍČSKÉ PAMÁTNOSTI